

Izhaja vsak dan s jutrajšim razsvetljenjem v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1[—], mesečna naročnina Din 20[—], za tujino Din 30[—]. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo, — Oglasi po tarifi in dogovoru, Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68, Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60, V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 5

Ljubljana, četrtek, dne 8. januarja 1931

Leto II.

Obisk predsednika grške vlade v Rimu

Venizelos je prispel v italijansko prestolnico včeraj predpoldne - Podaljšanje obiska za en dan - Avdijenca pri italijanskem kralju in sestanka z Mussolinijem in Grandijem - Komentarji ital. tiska

Rim, 7. januarja. n. Davi ob 9. je prispel v Rim predsednik grške vlade. Na postaji je bil služben sprejem. Venizelos in njegovo soprogo so sprejeli italijanski zunanji minister Grandi, grški poslanik v Rimu Metaksas in vse osebje grškega poslanstva. V poslednjem času se je program Venizelosevega poseta v Rim nekoliko spremenil. Spočetka je bilo določeno, da zapusti Venizelos že nocoj Rim. Sedaj pa so sklenili, da ostane v Rimu do jutri zvečer. (Po svojem prihodu se je Venizelos takoj odpeljal na dvor, kjer ga je sprejel italijanski kralj v avdijenci. Ta avdijenca je bila določena za 10. uro. Italijanski kralj je z ozirom na prihod Venizelosa še sprejel novega grškega poslanika Metaksasa, ki mu je izročil svoja poverljiva pisma.

Po avdijenci na dvoru se je sestel Venizelos z Mussolinijem v palači Venezia. Popoldne ob 18. uri pa z zunanjim ministrom Grandijem v palači Chigi. Nocoj ob 9. uri priredi Mussolini Venizelosu na čast v hotelu »Excelsior« svačan banket. Na tem banketu se bodo zbrali vsi ministri in državni tajniki Mussolinijeve vlade ter nekateri višji uradniki zunanjega ministrstva in

končno grški diplomatski zastopniki v Rimu.

Venizelos se namerava jutri ponovno sestati z Grandijem, opoldne pa priredi v »Grand Hôtelu« banket. Zvečer ob 20. bo zapustil Rim in se odpeljal v Brindisi, od koder se bo s parnikom povrnil v domovino.

Fašistovski tisk pozdravlja prihod Venizelosa, toda se vidno obotavlja ter se brani pripisovati njegovemu posetu globlji pomen. Venizelosovo potovanje v Beograd, Varšavo in na Dunaj je fašistovski tisk zasledoval z veliko napetostjo. Zanimivo je, da so italijanski listi registrirali le deloma izjave, ki jih je v Beogradu, Varšavi in na Dunaju Venizelos dal novinarjem, obenem pa so skušali zmanjšati pomen njegovih posvetovanj v Jugoslaviji, na Poljskem in v Avstriji. Fašistovski tisk v splošnem ni pisal o njegovih izjavah o grških odnosih napram Mali antanti.

Danes je »Giornale d' Italia« kot tolmač naziranja zunanjega ministrstva skušal pojasniti namen Venizelosevega prihoda v Rim. List pravi, da ta poset ni nič nenavadnega. Ugledni gost bo našel v teh dveh

dneh svojega bivanja v Rimu najbolj eklatantno potrdilo, da navdajajo vse Italijane pošteno prijateljstvo in simpatije napram njemu, njegovemu političnemu delovanju in grškemu narodu, ki ga on zastopa. Po poslednjih važnih dogodkih, v katerih je bila angažirana grška zunanja politika in ki so pred vsem grško-turški sporazum, poset jugoslovanskega ministra v Atenah in Venizelosovo potovanje v Beograd, je treba, kakor pravi list, proučiti položaj in pri tem dognati ter odrediti smernice italijanske in grške vlade, ki sta še pred kratkim sklenili medsebojni pakt prijateljstva. »Giornale d' Italia« pravi, da bo na današnjih in jutrišnjih posvetovanjih med Venizelosom in italijanskimi državniki mogoče z zadovoljstvom ugotoviti, kako grško-italijanski pakt ni bila kaka konvencionalna pravna formula, nego živ in aktualen instrument za medsebojno sodelovanje. Ta pakt je v skladu s smernicami grško-italijanske zunanje politike in je uvrstil medsebojne odnose na vzhodnem Sredozemskem morju in na Balkanu.

Cilji italijanske politike so vsakomur znani in so neizpodbitni, a je namen itali-

janske politike ohranitev in utrditev miru. Italija je jasno dokazala, da izvaja takšno diplomatsko aktivnost, ki se ji ne da pripisovati dvoličnosti. Italija se ne spušča v pustolovščine, kakor to mislijo v inozemstvu, nego želi, da vse države na Sredozemskem morju in na Balkanu konsolidirajo svojo nacionalno individualnost ter da se gospodarsko in politično razvijejo, ker je vsekakor resnica, da je ta del Evrope v nevarnosti pred raznimi mednarodno-političnimi zapletljivi ali hegemonističnimi poskusi. Italijansko politiko v tem delu sveta označujeta dve pogodbi o prijateljstvu: 7. Grčijo in Turčijo in pa italijanska podpora pri sklepu grško-turškega sporazuma. S temi tremi sporazumi je Italija pokazala jasno svoje miroljubne namene. Ko Italija ne bi hotela miru in slege med narodi v tem delu Sredozemskega morja in na Balkanu, ne bi bila ničesar storila za sklenitev grško-turškega pakta. Končno naglašajo »Giornale d' Italia« miroljubnost Italije in kliče za pričo Mussolinijeve izjave ter pravi, da je Italija v Evropi resen garant miru.

Vprašanje novih smernic nemške zunanje politike

Nove izjave voditelja katoliškega centra dr. Kaasa - „Ako se bomo zaganjali proti mirovnim pogodbam, se bomo ob njih raztreščili“ - Ugleden vtis v Parizu

Berlin, 7. januarja. p. Na zborovanju stranke nemškega katoliškega centra v Kasselu je imel predsednik te stranke dr. Kaas velik govor, ki je bil posvečen večinoma zunanje-političnim vprašanjem, med drugim tudi vprašanju nadaljnjih smernic nemške zunanje politike.

Ni nobenega politika — je rekel govornik —, ki bi bil zadovoljen z razvojem osvoboditve Nemčije. Toda nemški narod se mora zavedati dejstva, da se more u-soda Nemčije zboljšati postopno le potem sporazuma z našimi partnerji. Ako se bomo zaganjali proti versailleskim mirovnim pogodbam — je nadaljeval — se bomo raztreščili ob steni. Le eno sredstvo je, ki nam lahko pomaga do dosege našega cilja, in to je v tem, da se združimo s pametnimi krogi v inozemstvu in da jih prepričamo, da bi bila naša katastrofa tudi njihova katastrofa ter da je naše ozdravljenje tudi njihovo ozdravljenje.

Težka svetovna gospodarska kriza se ne bo mogla premagati, če se sedanja gospodarska anarhija ne nadomesti s sporazumom med posameznimi civiliziranimi državami.

Cilji nemške zunanje politike so jasni, toda metode moramo izbirati objektivno in preudarno, ako nočemo, da se akcija, ki jo bomo začeli, konča s porazom in razsulo.

V nadaljevanju se je dr. Kaas doteknil komentarjev francoskega tiska k uvodu, ki ga je nedavno napisal za spis nekega nemškega žurnalista. V tem uvodu je voditelj katoliškega centra primerjal Nemčijo, kot znano, s Samsonom. Če pahne nasproti stran Nemčijo v obup — je pojasnjeval dr. Kaas omenjeni svoj uvod — bi znal biti pokopani pod razvalinami svoje lastne zgradbe. Toda jaz odkrito izjavljam, da sem pristaš politike mirnega osvoboditve. Ni druge poti do osvoboditve Nemčije razen moralne borbe. Nekatera razdobja zgodovine nas učijo, da nastajajo, če je pravica užaljena na preveč brutalen način, eksplozije, katerih sila je podobna sili naravnih pojavov, proti katerim je vsaka politika pameti brez moči. Na Rusiji vidimo, česa je zmožno tako duševno stanje. Ali mislijo zares v Franciji, da bodo mogli živeti na blagoslovljenem otoku, ako vzplamti v srednji Evropi boljšeševski požar?

Pariz, 7. januarja. r. V članku, ki ga posveča novim izjavam dr. Kaasa o zunanji politiki, ugotavlja »Temps« najprej, da so grožnje z boljšeševsko nevarnostjo v Nemčiji brez podlage. Katastrofa more priti nad Nemčijo le tedaj, če jo bodo Nemei

sami hoteli. Zavezniki s svoje strani so stalno upoštevali težkoče, v katerih se nahaja Nemčija. Samo tako je nastal Dawesov in pozneje Youngov načrt in so nastale vse številne koncesije v drugih področjih. Zavezniki so šli pri tem do skrajnih mej, ki jim jih je dovoljevala potrebna previdnost. Kljub temu se v Nemčiji nadaljuje z vihtenjem raznih strašil. Vse to se dela z namenom, da bi se izsilila revizija mirovnih pogodb in sprememba vzhodnih mej. Toda koga mislijo Nemci še zapeljivati s takšnimi poskusi?!

»Temps« v nadaljevanju pohvalno omenja opomin dr. Kaasa na naslov Nemcev

glede nevarnosti, ki bi nastala zanje same, če bi hoteli rušiti mirovne pogodbe. List vidi v tem nekako reakcijo proti fašističnim pustolovstvom. Kljub vsem pri-držkom glede ciljev nemške zunanje politike kot takih moramo — zaključuje »Temps« — to po pohvaliti dr. Kaasa, da je priporočal svojim rojakom metode, ki se lahko dajo spraviti v sklad z ohranitvijo miru. Vsaj v tem pogledu je tu nekaj napredek in zdi se, da je voditelj nemških katoličanov razumel nedavne papeževe besede, s katerimi se je obsojala vojna in vsaka pustolovska politika, ki bi utegnla dovesti do novih konfliktov.

Potovanje grofa Bethlena v inozemstvo

Predsednik madjarske vlade obišče Dunaj 26. t. m., a v začetku meseca marca poseti Mussolinija

Budimpešta, 7. januarja. I. Končnoveljavno je sklenjeno, da odpotuje madjarski ministrski predsednik grof Bethlen na Dunaj 26. januarja. Njegovi razgovori z državnim kancelarjem in drugimi avstrijskimi državniki bodo trajali dva dni. Druga dne bo sprejel grof Bethlen na madjarskem poslanstvu zastopnike avstrijske vlade in tiska. Madjarski ministrski predsednik bo posetil tudi »Collegium Hungaricum« ter tu nastopil z večjim govorom.

Listi pripisujejo Bethlenovemu posetu

velik pomen. Splošno napovedujejo, da namerava madjarski poslanik na Dunaju končati razgovore, ki jih je započel madjarski državnik v Berlinu v zadevi madjarsko-nemške-avstrijske zveze. Pričetkom marca namerava Bethlen odpotovati v Rim, da poroča Mussoliniju o svojih razgovorih v Ankari, Sofiji, Berlinu in na Dunaju.

Budimpešta, 7. januarja. I. Madjarska delegacija za Panevropsko konferenco odpotuje v ponedeljek v Zenevo. Vodi jo grof Julij Karolyi.

Odpor proti sovjetskemu dumpingu v Angliji

Ustanovila se je velika organizacija za obrambo angleške trgovine

London, 7. januarja. AA. V Angliji se je p. čela energična akcija proti sovjetskemu dumpingu.

Churchill je objavil v listu »The Tablet« poziv na angleške gospodarske kroge, naj protestirajo proti uvozu ruskega lesa, žita in drugih produktov. Naglašajo, da izrabljajo sovjetske gospodarske organizacije izvozno dovoljenja v Anglijo za gospodarsko propagando in da gre denar, ki ga dobiva Rusija iz inozemstva za nakup najmodernejšega vojnega orožja. Kakor piše »Daily Mail«, je bila ustanovljena v Angliji velika organizacija, ki si je dala za nalogo, da brani angleško trgovino.

V izvršilnem odboru te organizacije bodo razne angleške odlične osebnosti, med temi lord Brentford, sir Robert Horne, lord Melchett, sir Hilton Young in drugi. V Rusiji seka les na stotisoče delavcev,

ki ne prejemajo za svoje delo nikakega plačila. Tako je bilo sovjetski vladi možno, da je vrgla na trg velike množine lesa za pod vsako ceno. Konservativci so pozvali angleško vlado, naj preišče razmere ruskih taborišč, kjer prebivajo lesni delavci.

Dne 20. januarja, ko se sestane angleška zbornica, bo konservativni poslanec sir William Kensington zahteval od ministrskega predsednika, naj informira zbornico o razmerah v ruskih lesnih taboriščih.

Nova komunistična zarota odkrita v Budimpešti

Budimpešta, 7. januarja. I. V Budimpešti so odkrili komunistično zarotniško organizacijo. Aretirali so bivšega urednika »Madjarskih rdečih novic«, katere je urejeval za časa Kunovega režima let 1920. Razen tega so aretirali še dva člana ruske sovjetske črke.

Čsl. tisk o 6. januarju

Praga, 7. januarja. p. Povodom 6. januarja se je ves praški tisk bavil z drugo obletnico vlade generala Petra Zivkovića, nazivajoč jo vlado dobre volje ter naglašajoč njeno veliko delo za narodno edinstvo.

»Narodni listi« prinašajo o tem članek s sliko Nj. Vel. kralja Aleksandra, ter naglašajo njegovo reformatorno delo, posebno reforme v Bosni in Dalmaciji. Članek se končuje z besedami, da se boljše služ. demokraciji z delom ko z besedami.

»Narodna politika« ugotavlja, da je jugoslovanska vlada ti dve leti po manifestu Nj. Vel. kralja dokazala največji smisel za narodno edinstvo in za mir.

Spomenica DN o Panevropi

Zeneva, 7. januarja. r. Tajništvo Društva narodov je razposlalo vsem evropskim vladam memorandum o pripravi za delovanje komisije, ki naj prouči gospodarsko unijo Evrope in ki se bo sestala 17. t. m.

»Legija smrti« proti Jugoslovanom v Italiji

Zürich, 7. januarja. v. Dva italijanska protifašistična lista »Libera Stampa« in »Avanti«, ki izhajata v Švici, sta objavila daljša poročila o preganjanju jugoslovanske manjšine v Italiji. To preganjanje se je v poslednjih dneh na Goriškem sila poostro. Tržaško fašistično glasilo »Il Popolo di Trieste« je pred nekaj tedni pozvalo fašiste Julijske krajine, naj organizirajo legijo »smrti«, ki naj z ognjem in mečem iztrebi slovanski element iz dežele.

Sedaj so dutovljanskemu župniku prepovedali opravljati molitve v slovenskem jeziku, pa čeprav je prebivalstvo dutovljanske fare do kraja slovensko in italijansčine niti ne razume. Prav tako zlo je doletelo tudi vse ostale župnike s Krasa.

Konec stavke v Porurju

Berlin, 7. januarja. AA. Redarstvo je zatrlo komunistične akcije v Porurju. Zaradi tega je stavka končana. Večina rudarjev se je vrnila na delo. Pogajanja za ureditev medznih vprašanj vodi osebno minister za delo.

Essen, 7. januarja. d. Stavka komunistov v porurskem rudarskem ozemlju je že popolnoma pojenjala. Danes so stavkali samo še v 11 rovi, in sicer na ozemlju Duisburga, Hamborna, Crefelda in Hama. Izostali so samo 3% delavcev jutranjega posada.

Recklinghausen, 7. januarja. d. Tu so vsi rudarji v polnem številu prišli na delo in prav tako v okolici.

Gelsenkirchen, 7. januarja. d. Veliko število rudarjev, ki so se udeležili stavke, je bilo danes brez dpovednega roka odpuščenno. Dosedaj je prizadetih 1120 mož.

Essen, 7. januarja. d. Današnja pogajanja med podjetniki in delavci v Porurju so potekla brez uspeha. Odločitev razsodišča še ni bila izrečena. Pomirjevalce je sporočil strankama, naj bosta v petek 7. soboto pripravljene za nova pogajanja. Stranki sta bili s tem zadovoljni. Med tem pa se državni minister za delo Stegerwald neprestano pogaja naprej.

Potresni sunki v Italiji

Rim, 7. januarja. AA. Snoči so zabeležili v Melfiju močne potresne sunka.

Socialna vsebina jugoslovanske misli

Cim dalje se je razvijala jugoslovanska misel, tem bolj sta se širila tudi njen hori-
cont in njena vsebina. V prvih časih nam
je bila jugoslovanska misel samo zavest na-
še slovanske skupnosti, skoraj pa je iz te
zvesti nastala želja po čim intenzivnej-
šem zblizanju z drugimi Jugoslavlani. Iz
razlogov, ki so nam jih vsilili avstrijski
bajoneti, smo takrat sicer govorili, da ho-
čemo le kulturno zblizanje, toda že Cankar
je poudaril, da smo pravzaprav za konfi-
scirano jugoslovanstvo, to je za politično
zjedinjenje vseh Jugoslovancev.

Z osvobođenjem se je ta osnovna želja
tudi izpolnila, ali jugoslovanska misel
je razvijala še naprej in vedno dobivala
širši horicont in globlji pomen. Prav po-
sebnost pa po 6. januarju, ko je odpadlo ono
nesrečno strankarstvo, ki je nam vsem za-
meglilo pogled. In takrat smo spoznali, da
ni nobenega interesa, ki bi bil tako važen
in tako veljaven, kakor je ozir na jugoslo-
vansko misel. Njeni koristi treba podrediti
vse in vsi brez izjeme morajo služiti jugo-
slovanski misli. Vsled tega pa mora biti
tudi vsebina jugoslovanske misli takšna, da
služi vsem Jugoslovancem brez izjeme in da
se tudi vsi Jugoslavlani zavedajo, da po-
meniti popolno uveljavljenje jugoslovanske
misli tudi za vsakega poedinega Jugoslo-
vana edino pot, ki ga pripelje do blago-
stanja. Ne samo v kulturnem in političnem,
marveč tudi v gospodarskem in socialnem
oziru mora zato ustrezati jugoslovanska mi-
sel vsakemu Jugoslovancu. In v socialnem
predvsem!

Vsak naš delavec, vsak naš kmetovalec
mora vedeti, da je takoj zanj boj za ob-
stanek lažji, če je sila jugoslovanske misli
velika. Priznati treba, da se je tudi v res-
nici že marsikaj storilo, da se je mogel naš
delavec prepričati, da je zanj samo jugo-
slovanska misel rešitev. Takoj z osvobođe-
njem je dobil delavec osemurnik in šele
v svobodni Jugoslaviji si je priboril delavec
svojo zbornico in celo vrsto drugih social-
nih ustanov. Prav tako je tudi naš kmeto-
valec že večkrat mogel spoznati, da mu je
zjedinjenje z drugimi Jugoslavlani zelo
okrepilo njegovo stališče in da je postal v
Jugoslaviji tako odločilen faktor, kakor še
ni bil nikoli, oziroma že stoletja ne.

Ali ko vse te pridobitve konstatiramo, pa
treba tudi naglasiti, da doseženo še ne
zadostuje in da treba zlasti našim malim
ljudem dati še več. Tako na primer postaja
vedno bolj nujno, da ne bo naš delavec za-
stopan le na slabše plačanih mestih, tem-
več da bo počasi zasedel v industriji tudi
vsa dobro plačana mesta. V ta namen treba
skrbeti, da se naobrazba našega delavca
vedno bolj izpopolnjuje, na drugi strani pa
mu treba dati takšno zaščito, da bo varen
pred vsakim izkoriščanjem. Zlasti mnogo
je treba v tem pogledu še storiti za naše
izseljence. Tudi v tujini mora naš delavec
spoznati, da je na boljšem, ker je član ju-
goslovanske zajednice. Spoznati mora, da
je tu nekdo, ki zanj skrbi in h kateremu
se more v sili in stiski zateči. Naša država
je tudi že pričela z različnimi pogodbami
skrbeti, da obvaruje našega izseljenca pred
prehudim izkoriščanjem, toda to delo se je
komaj pričelo in zato ga je treba še znatno
razširiti.

Vse te naloge pa bodo dosežene, če se bo
vsak pristaja jugoslovanske misli zavedal
tudi svoje socialne dolžnosti do rojaka. Če
plačuje jugoslovanski podjetnik svojega tu-
jega nameščenca dobro, potem bi moral
plačevati domačega še bolje baš zato, ker
ga veže z njim ista kri. Pri nas pa se le
preredko dogaja, da se plačuje tujega
nameščenca dobro, domačega pa neprimer-
no slabše samo iz razloga, ker je domačin.
Prav tako se mora vsak jugoslovanski delo-
dajalec zavedati, da mora predvsem gledati
na to, da zaposli domače sile in šele takrat,
če domači absolutno ne more dobiti, do-
bro kvalificirane tuje. Ali tudi v tem slu-
čaju bi se moral delodajalec truditi, da do-
mače ljudi tako izuči, da morejo popolnoma
nadomestiti tuje.

Enako se mora zavedati vsakdo tudi svo-
jih dolžnosti do domačih industrijskih iz-
delkov in kmetijskih pridelkov. Če je tu za-
dosti dobrega domačega sira, zakaj kupo-
vati tujega in podpirati tujega kmetovalca?
In z isto pravico more zahtevati tudi do-
mač industrijalec, da se kupuje predvsem
njegovo blago. Svoje ljudi krepi, je ena
prvih zahtev jugoslovanske misli in v njej
pogoj za blagostanje nas vseh.

Pogreb maršala Joffrea v Parizu

Ogromne množice so se ganjene poslavljale od velikega pokojnika
žalni sprevoz ob religiozni tišini nepreglednega špalirja občin-
stva — Venci Nj. Vel. kralja Aleksandra in naše vojske — Brez-
številne sožalnice iz vseh delov sveta

Pariz, 7. januarja. AA. Včeraj se je vrstila
pred truplom umrlega maršala Joffrea ogrom-
na množica, ki se je ganjena poslavljala od
velikega pokojnika.

Snoči ob 20. uri so položili truplo pokojnika
v krsto ter ga prenesli ob 21. uri v cerkev
»Notre dame«.

Sprevoz se je ustavil pod slavolokom in
pred grobom neznanega vojaka. Iz vseh delov
sveta prihajajo še vedno sožalnice brzojavke.

Davi se je vršil v prisotnosti ogromne mno-
žice pogreb velikega pokojnika.

Belgijskega kralja je zastopal prestolona-
slednik.

Pariz, 7. januarja. AA. Jugoslovanski posla-
nik dr. Miroslav Spalajković je v imenu Nj.
Vel. kralja skupno z delegati jugoslovanskih
oficirjev, ki se mude v studijske svrhe v Fran-
ciji, z generalom Veselinovićem na čelu v ime-
nu jugoslovanske vojske položil včeraj vence
na mrtvaški oder maršala Joffrea.

Pariz, 7. januarja. AA. V navzočnosti veli-
kanske množice ljudi je v spremstvu vojaštva
in oficirjev vozil kamijon s krsto z Joffrovim
truplom v polmraku po temnih ulicah. Gorele
so sicer vse svetiljke, toda bile so ovite s čr-
nim florom. Kjerkoli je šel sprevoz, je že da-
leč naprej nastajala globoka tišina, polna spo-
štovanja in bolesti. Samo topot konj civilne
garde je odmeval po ulicah.

Tako je mimo groba neznanega vojaka pod
Slavolokom prispelo truplo zmagovalca na
Marni pred katedralo Notre Dame. Iz zvonika
katedrale so doneli zamolčki udarci največjega
zvona in zvonili na pogreb.

Krsto so postavili v katedrali na oder v
desni ladji cerkve. Msgr. Chrétien je blagoslo-
vil krsto. Obred je bil kratek in pretresljiv.
Prisostvovali so mu razen rodbine samo mini-

Boj za film »Na zapadu nič novega« na Dunaju

Vlada filma ni še prepovedala — Zelo obsežni varnostni ukrepi
povodom včerajšnjih predstav

Dunaj, 7. januarja. d. Proti pričakovanju
notranje ministrstvo tudi še danes ni izdalo
napovedane prepovedi za Remarquejev
film »Na zapadu nič novega«. Ministrski
svet je odložil posvetovanje o tej zadevi,
ker hoče počakati, kaj se bo zgodilo pri
današnjih prvih javnih predvajanjih filma
v kinu »Schwedenc«, in posebno, kako se
bodo obnesli varnostni ukrepi. Šele po re-
zultatu današnjega dne bo vlada končno-
veljavno sklepala o prepovedi filma ali o
preložitvi predvajanj v delavske okraje.
Varnostni ukrepi za današnje predstave so
zelo obsežni. Socialno demokratični umet-
nostni urad opravlja prodajo vstopnic, in
sicer samo članom stranke in strokovnih

stri, generali, osebni prijatelji in višji oficirji
generalnega štaba.

Pariz, 7. januarja. AA. Po cerkvenem opra-
vilu za maršalom Joffrom v katedrali Notre
Dame se je razvil ogromen žalni sprevoz. —
Krsti maršala Joffrea so prenesli na lafeto to-
pa 75 mm. Krsto so spremljale zvezniške če-
te, predsednik republike Doumergue, poslani-
ki inozemskih držav in druge odlične osebnos-
ti. Sprevoz je molče opazovala ganjena mno-
žica. Vse trgovine so bile zaprte. Cestne sve-
tiljke so bile ovite s črnim florom in so go-
rele. Posebno pretresljiv trenutek je bil, ko je
prispel sprevoz pred Esplanado Invalidov,
kjer so položili na krsto zemljo z bojnih po-
jan ob Marni. V tem trenutku so zadonele to-
povske salve, nakar je govoril Barthou, ko je
naglašal hvaležnost naroda do velikega pokoj-
nika, ki ni gojil sovraštva do svojih bivših
nasprotnikov in je neskončno ljubil svoje vo-
jake. Govornik je zaključil svoj govor z opom-
bo, da je Joffre rešil svobodo in da bo zavzel
večji prostor med služabniki človeštva in do-
movine. Nato so zvezniške čete pozdravile
zadnji krsto, katero so prinesli v Invalidski
dom. Popoldne je ogromna množica defilirala
pred mrtvašnico.

Londron, 7. januarja. AA. Davi se je vršila
v westminsterski katedrali zadušnica za pokoj-
nim maršalom Joffrom.

Pariz, 7. januarja. AA. Vdova maršala Jof-
fra je sprejela sotrudnika lista »Echo de Pa-
ris« in mu med drugim izjavila, da postane
Louvenciennes hram, kjer bo živel in kjer bo-
do gojili spomin na maršala Joffra. Tam bo
tudi urejen muzej, v katerem bodo hranili vse
predmete, ki so bili v zvezi s pokojnim mar-
šalom.

organizacij, drugemu pa nikomur. Na ta na-
čin je razprodanih že 42 nadaljnjih pred-
stav. V kinu »Schwedenc« opravlja varnost-
no službo neke policije, temveč tudi repu-
blikanska zaščitna zveza. V okolici ktna je
bilo popoldne zbranih več kot 300 poli-
cijskih stražnikov. Zaradi obsežnih varnost-
nih odredb se do 7. zvečer mir ni nikjer
kalil. Po Taborski cesti in po sosednjih uli-
cah so se sicer sprehajale manjše skupine
Hackenkreuzlerjev, sicer pa se je samo še
v bližnjem Prutru vršilo heimwehrovsko
zborovanje, vendar pa vso to noč niso ni-
kjer kalili miru. Varnostne odredbe osta-
nejo vso noč v veljavi.

Veliki uspehi Ljubljanskega Sokola v letu 1930

Ljubljana, 7. januarja.
Včeraj dopoldne ob 10-30 je otvoril starosta
Ljubljanskega Sokola br. Bogumil Kajzelj ob-
čni zbor društva in najprvo pozdravil Nj. Vel.
kralja in pokrovitelja prestolonaslednika Petra,
nato pa navzočega brata Gangla ter zastopnike
Sokola I., II., III. in IV. brate dr. Milana Su-
bica, Podgornika, Saplo in Zajca ter Kumra.
Poudaril je, da je bilo preteklo leto izredno
uspešno. Društvo bo začelo izdajati zopet redna
letna poročila, ki so prenehala l. 1902. Sokolska
misl je zmagala na vseh črti. Našel je vse za
društvo razveseljive uspehe. Obisk generala Pe-
tra Živkovića, ki je stopil v telovadnico ravno
med telovadbo moške dece ter se zanimal za
delovanje društva. Zahvalil se je upravi Lju-
bljanske občine, ki je odstopila društvu brez-
plačno letno telovadišče. Smrt je izrgala dru-
štvu člana Evgena Laha, Ivana Vernika, Jakoba
Babnika, Jakoba Drola, Petra Kozina, Vinka
Metlikovića, Jana Ružičko in Avgusta Zabkarja.
Smrtno se je ponesrečil br. Tone Malej. Na-
vozilo so vsem zaklicali stoji: Slava!

Po odobrenju zapisnika in imenovanju o-
verovatelja in zapisničarja je starosta prečital
novoletno poslnico SKJ. Sledilo je tajniško po-
ročilo br. Janka Milosta.

Tajniško poročilo.
V 67. letu svojega obstoja je društvo vsto-
pilo v viteško organizacijo Sokola kraljevine
Jugoslavije in je nadaljevalo svoje delo za zve-
stobo sokolske misli z vzgajanjem zdravih, mo-
ralno jakih, nacionalno zavernih državljanov.
Za velike uspehe v l. 1930 gre zahvala vsem
bratom in sestram, posebno pa br. Rudolfu,
ki je do premetivite najlepše vodil tehnično
delo in br. Patiku, ki je vestno izvrševal taj-
niške posle. Upravno je bilo delovanje društva
dokaj živahno. Orisal je tudi, kako je letno
telovadišče prišlo v društveno last. Za poda-
ritev tega društvu se bo oddolžilo s tem, da
bo vzgajalo trdne značaje in dobre Jugoslavlance.

Članstvo se je udeležilo prvega vsesokolske-
ga zleta Sokola kraljevine Jugoslavije v Beo-
gradu. Vrsta članov v višjem oddelku si je
ponovno priborila prehodno darilo Nj. Vel. kra-
lja — Dušanov meč. O zmagi naših tekmovalcev
priča tudi prehodno darilo predsednika Masary-
ka — kip nesmrtnega Tyrša. Prvenstvo sta
dosegli Engelmann Milena in Santel Voja ter
naraščajnik Ivo Pustišek in naraščajnica Ruža
Pustiškova. Na mednarodnih tekmah je bilo v
jugoslovanski vrsti pet članov društva, in to
Antosiewicz Edward, Ban Rafael, Gregorka Bo-
ris, Sumi Peter, Zupančič Gabe in Žilič Stane
ter Zupančič Neli kot rezerva.

Častni starosta dr. Viktor Murnik je prejel
od bratske Češkoslovanske Obce Sokolske po
svoji demisiji umetniško izdelano diplomu. Vse
društvene prireditve so lepo uspele. Tako tudi
propagandni zlet v Gornji Grad. Zastopniki so
se udeležili 25-letnice Sokola v Domžalah. Dru-
štvo je dostojno proslavilo tudi vse slavnostne
dneve, kakor 80-letnico predsednika Masaryka,
sprejem novih polkovnih zastav, sprejem pred-
sednika Živkovića, počastilo je spomin Gortana
in tovarišev, državni praznik 1. december. Za-
hvalil se je br. Reisnerju, ki je dal društvu
na razpolago razno telovadno orodje. Preteklo
leto je bilo plodno, čaka ga pa še delo, ki ga
bo mogoče izvršiti le s sokolsko vztrajnostjo in
požrtvovalnostjo.

O prosvetnem delu
društva je poročal nato br. Vinko Markič, ome-
njajoč, da je društvo osredotočilo prosvetno
delo tam, kjer se stekajo vse žile društvenega
življenja, to je v telovadnici. Tu se je vršila
Masarykova proslava, predavanje br. dr. Debe-
laka o prvi pomoči, br. Lavrenčiča o smernicah
za vodnike vrste dec, prosvetarja o vsesokol-
skem zletu v Beogradu, dr. Čermelja o mladini
v Julijski Krajini, dr. Oblaka o Lužičkih Sr-
bih itd. Vršili so se tudi debatni večeri. Po-
sebnost pažnjo je društvo posvetilo lutkovnemu
gledališču. Prosvetni odbor je širil tudi sokolski
tisk ter poživljal poročevalsko službo. Rešitev
vprašanja letovanja dece je moral odložiti za-
radi pomanjkanja denarja.

Poročilo načelnikstva
je dal podnačelnik br. Vladimir Šuklje. Telo-
vadba se je vršila v 7 oddelkih, od novembra
pa v 8 oddelkih. O obisku je sestavljena po-
sebna razpredelnica, ki kaže, da je bil obisk
zelo dober. Podrobno je poročal o društveni
javni telovadbi, o župnem zletu 7. in 8. junija,
o vsesokolskem zletu v Beogradu, o tekmah za
slovansko prvenstvo, o tekmah članov za prven-
stvo SKJ, o mednarodnih telovadnih tekmah,
o tekmah članic in moškega naraščaja ter žen-
skega naraščaja. Br. Rudolf je naredil lep na-
črt za izobrazbo novih članov v prednjaškem
zboru. Tečaj je zaključil z uspehom po odhodu
br. Rudolfa br. Vrhovec. Ustanovili so tudi
smučarski odsek, ki ga vodi tehnično br. inž.
Ciril Pogačnik. Predsednik je pa inž. Nace
Perko. Prednjaški zbor ima svojo strokovno
knjižnico z 948 knjigami. Ima tudi zletni fond,
kjer zbira denar za omogočitev čim številnejše
udeležbe na zletu v Pragi l. 1932.

Gospodar S. Simončič in blagajnik br. Luce
Strauss sta poročala o njihovih resorjih, nakar
je statistik br. Viktor Treven poročal o gibanju

članstva v l. 1930. Društvo je štelo koncem
leta 1184 članov in 379 članic. Porast članstva
je rekorden, znaša 73%. Največ članov odpade
na javne nameščenke. Naraščaja ima društvo
235, dece pa 272.

Starosta se je vsem poročevalcem zahvalil za
vestno vršitev njih dolžnosti. Revizor br. Tujec
je poročal, da so revizorji našli vse v najlep-
šem redu in je predlagal vsem absolutorij, ki
je bil soglasno sprejet. Predlog za člane upra-
ve in drugih funkcionarjev društva je bilo so-
glasno sprejet in ga bodo poslali župi v odo-
brenje. Izvoljeni so bili:

Starosta: Kajzelj Bogumil, podstarosta dr.
Kandare Fran, tajnik Ahčin T., prosvetar Mar-
kič Viktor, načelnik Vrhovec Lojze, I. podna-
čelnik inž. Kautič Kajetan, II. podnačelnik Pire
Jože, načelnica Mužina Adela, I. podnačelnica
Fröhlich Jeti, II. podnačelnica Kuhar Ada. Člani
uprave: dr. Arko Venčec, Čebular Leo, Meden
Viktor, inž. Poženel Albert, Rus Viktor, Si-
mončič Slavo, kap. Stojanovič Milisav, Strauss
Luce, Treven Viktor. Namestniki: Burgstaler,
Germek Boris, Lörger Alfonz, Milost Janko,
Mulaček Josip, Pavšič Pero, Sieber U. Pregle-
dovalci računov: Franke Leo, Pehani Oto in
Tujec Evgen. Namestniki: Fink Veličan, Pla-
ninšek Egon in Rogl Leo. Praporščak: Zigon
Stefan. Namestnik: Grmek Boris. Izvoljeno je
bilo tudi razsodišče, nakar je bil zbor po za-
ključni besedi staroste zaključen.

Občni zbor Sokolskega društva v Celju

se vrši, kakor že javljeno v četrtek dne 8. ja-
nuarja 1931 v mali dvorani Celjskega doma. Za-
četek ob 20. uri. Ako bi ob tem času ne bilo
prisotno po pravilih zadostno število članstva, se
isti vrši pol ure pozneje pri vsaki udeležbi.

Dnevni red: 1. Otvoritev zбора, proglas Sa-
veza SKJ. 2. Poročilo tajnika, načelnika, blagaj-
nika, in razprava o poročilih. 3. Poročilo revizo-
jev in absolutorij stari upravi. 4. Doložitev čla-
narine, upisnine, članarine za naraščaj in deco.
5. Razni predlogi članstva (ki pa morajo biti
predloženi odboru najmanj 24 ur pred počet-
kom zбора). 6. Predlog uprave za bodoče leto. —
Upravni odbor Sokolskega društva Celje.

Komemoracija maršala Joffrea v Zagrebu

Zagreb, 7. januarja. I. Danes je bila v Za-
grebu svečana komemoracija maršala Joffrea. Ob
8. dopoldne so položili venec na grob francoskih
vojakov. Ob 11. dopoldne so se zbrali zastopniki
vojske z generaliteto na čelu, zastopniki banke
uprave in mesta. Francoski konzul Boissier je go-
voril o življenju in zaslugah velikega francoskega
maršala.

Dr. Beneš bo predsednik razorožitvene konference

Praga, 7. januarja. I. »Bohemia« poroča, da so
doslej vse države razen Amerike, Turčije in Ru-
sije pristale na to, da se dr. Beneš izvoli za
predsednika svetovne razorožitvene konference.
Amerika in Turčija, ki nista članici Društva na-
rodov, sta še polsužno sporile, da nimata
sicer ničesar proti izvolitvi dr. Beneša, tako da
le še sovjetska Rusija ni dala odgovora. Za pod-
predsednika konference bodo izvolili danskega
zunanjega ministra dr. Muncha.

Gospodarska konferenca na Dunaju

Budimpešta, 7. januarja. I. Listi poročajo, da
se bo vršila 19. in 20. t. m. na Dunaju gospo-
darska konferenca, ki se je bodo udeležili za-
stopniki vseh agrarnih držav. Na tej konferenci
bodo razpravljali o ukrepih za pobijanje agrarne
krize.

Enajst italijanskih letal je prispelo v Brazilijo

Rim, 7. januarja. AA. V torek zjutraj je po-
letelo 12 italijanskih letal iz Bolane v portugalski
Guineji v Južno Ameriko. Enajst letal je do-
spelo preko južnega Atlantskega oceana do Portu-
galata na braziljski obali ob 18.20. Dvanajsto
letalo je moralo zaradi motornega defekta pri-
stat na visokem morju in ga je rešil neki par-
nik. Vodstvo poleta računa s tem, da bo moglo
tudi to letalo dokončati polet, čim bo škoda
popravljena. V Portu galu so bili italijanski le-
tali svečano sprejeti. V Italiji je vest o tem
poletu zbudila splošno radost.

Krvava stavka v Amster- damu

Amsterdam, 7. januarja. AA. Snoči je prišlo do
krvavih spopadov med policijo in stavkujočimi,
v katerih je bilo ranjenih več oseb.

Parnik nasedel vsled megle

London, 7. januarja. AA. Včeraj je ležala nad
Anglijo silna gosta megla, ki je zelo ovirala
promet. Danes je bilo nekoliko bolje in promet
se je nemoteno razvijal.
Zaradi megle je včeraj nasedel na pečine pri
Dungenessu 6000-tonski parnik »Nurtureton« iz
Newcastla.

Strojvodja in kurjač zgorela

London, 7. januarja. AA. V Tottenhamu je tr-
čil neki tovorni vlak v lokomotivo. V tovornem
vaku je eksplodirala zaloga gorljivih tvarin. Pri
tem sta zgorela strojvodja in kurjač. Plameni so
bili tako silni, da je bila vsaka pomoč izklu-
čena.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 7. januarja. d. Večerna vremenska na-
poved meteorološkega zavoda za jutri: Mrzlejšje
vreme. Tudi čez dan ne prehud mraz. V naj-
večjem delu Avstrije suho in precej jasno vre-
me, le na severovzhodu morebiti še pible pa-
davine.

Tajinstvenost »kranjsko-hrvaške strupene megle« pred 100 leti zgodovinsko pojasnjena

Zanimiva razprava dr. Mala o zdravstvenih razmerah v predmarčni dobi

Ob priliki takozvane smrtonosne megle v nekaterih belgijskih okrajih je g. župnik I. Šašel opozoril v »Slovenec« na umiranje v Beli Krajini, ki je o njem še živelo med ljudstvom sporočilo, da je bilo vreme takrat megleno in oblačno. Na osnovi mrliških knjig je g. Šašel dognal v začetku tridesetih let prejšnjega stoletja izredno umrljivost med Belokranjci.

Toda smrtni angel se takrat ni oglašal izključno le ob Kolpi. Ker smo slutili, da bo o teh stvareh morda razpravljala tudi dr. Mal v svoji zgodovini slovenskega naroda, smo se tam informirali. Deseti zvezek tega dela, ki ga izda Mohorjeva družba kot književni dar svojim udom letošnjo jesen, je že skoro ves postavljen in obravnava na str. 438—439 naše zdravstvene razmere v predmarčni dobi. Na str. 448 sl. čitamo tam sledeče:

»Mnogo strahu je povzročila med evropskimi narodi azijska kolera, ko se je kmalu po pričetku rusko-turški vojni (1828 do 1829) pojavila tudi v srednji in zahodni Evropi. Ob svojem prvem pojavu je bila to prava šiba božja. Kajti ta nova, nenavadna bolezen je bila tudi za zdravnike tajinstvena okrutnica, ki je žugala, da bo huje gospodarila kakor v starih časih kuga sama. S podobnimi sredstvi, ki so jih nekoč s pridom uporabljali zoper to, so se skušali obvarovati pred kolero.

Ko je že v Galiciji in na Ogrskem močno razsajala, so na štajerski, kranjski in primorsko-hrvaški meji postavili vojaški zdravstveni kordon. Mišne ni mogel preko te meje brez potnega lista in ne na bi se podrgel prej večtedenskemu zdravstvenemu opazovanju (karanteni). To je posebno hudo zadelo nepremično prebivalstvo ter razne potujoče rokodelske pomočnike in berače, ki niso imeli denarja, da bi se mogli preživljati v času, ko so jih kontumacirali. Na Kranjskem sta bili taki dve glavni cestni pregradi na Dolenjskem pr' Jesenicah in Metliki. Na obeh krajih se je vršil posebno živahen promet z žitom in s soljo. Ker je iz Hrvaške prihajalo tudi mnogo živine, so ob teh pregradah priredili kopelji za živino, da bi tudi njo razkužili.

Sredi julija 1831. je izdala vlada tudi pri nas posebno »Oznanilo« na prebivalstvo, kjer daje nekaj nasvetov, kako bi se bilo mogoče obvarovati grozeče nove bolezni. V časopisih so priporočali, naj se drgne telo z raskavim suhom ali pa s krtačami, nogo naj se segreva s vročo opeko, okrog želodca naj se polagajo obkladki vročega močnika. Eni so svetovali, naj pije bolnik vodo, drugi zopet pa, da naj pije ledenomrzlo toplo, kurili naj samo s premogom, čigar plini da odganjajo nalezljive bolezni.

Ker so angleški zdravniki raznesli iz Indije vest, da se kolera nalezuje po neki kužni plini, stli snovi v zraku, zato so po trgih in vaseh zažigali grmade, da bi prekadili in očistili zrak. Radi tega so se mnogi začeli ogibati bolnikov. Streljali so tudi s topi in močnarji, da bi pregnali kugonosni zrak.

Predlogov in nasvetov torej ni manjkalo. V Ljubljani je izšla še posebna knjižica, ki v razmeroma dobri slovenščini daje »potrebno poučbenje za kmeta, kako naj sam sebe in svoje ljudi to strašno bolezen obvaruje«. Pripo-

roča snažnost v hiši in okrog nje in poudarja zlasti tudi osebno čistočo. V primeri z mnogimi bedarjimi, ki so se takrat pisale in govorile o kolero, se odlikuje ta knjižica s svojimi treznimi in pametnimi nasveti.

Ali vse zapiranje mej na Avstrijskem in Ogrskem ni proti kolero dosti pomagalo. Zato sta bila strah in razburjenje še tem večja. Plašen se je umikal otrok pred starši in leti so se ogibali svojih otrok, prijatelji so v strahu pred okuženjem pretrgali zveze med seboj in pogosto so prepuščali bolnika brez skrbilne pomoči njegovi usodi. V takih razmerah, ko je trpelo celo občevarje med sorodniki in dobrimi znanci, sta bila naravno tudi trgovina in promet obsojena le na bomo živalitarjen.

Vlada je v začetku meseca oktobra 1831. odpravila zapiranje hiš in stanovanj obolelih oseb, ker vse to ni moglo bolezni odpraviti in je splošno duševno razdraženost le še večala. Ker varstvene odredbe proti kugi ob epidemiji kolere niso nič zalegle, je vlada priporočala zlasti snago ter uveljavila obenem predpise proti nalezljivim boleznim iz leta 1806., ko je divjal po Evropi legar. Ljudje naj se varujejo vsake nezmernosti in razbrzdanosti, skrbijo naj za snažnost telesa, stanovanja in hrane, zlasti še pri bolnikih.

Če bi mogle torej oblasti odpraviti kar brž vse odprte greznice, preskrbeti zdravo pitno vodo in zdrava stanovanja, urediti v mestih kanalizacijo in po deželi povečati zmisel za najnavadnejše higienske predpise, bi z gornjimi odredbami v marsikaki točki postavili učinkoviti ječ proti kolero. Vsa ta navodila pa se niso dala takoj izvršiti, ker ni bilo sredstev pa tudi časa ne za to. Primanjkovalo je vrh tega tudi še zdravnikov, ranocelnikov je manjkalo primerne izobrazbe, bolniški strežniki se pa tudi niso strogo držali navodil, marveč je le prerad delal vsak po svoji glavi.

Kakor smo že zgoraj omenili, je kolera to pot naše dežele še izpustila. Vendar se je prebivalstvo kljub temu globoko oddehnilo, ko so meseca maja 1832. listi prinesli vest, da je kolera v Avstriji in na Ogrskem pojenjala. Ljudje so hitro pozabili na strah, v katerem so se pravkar trepetali pred kruto »bljuvadrisko iz jutrovnih dežele«. Kdo bi sedaj tudi mislil na to, da bi se zdravstvene razmere začele zboljševati? Vlada ni imela inicijative in ne denarja, zanemarjeno in zapuščeno ljudstvo se pa samo od sebe v svoji revščini in nevednosti tudi ni moglo dvigniti.

Prave kolere torej tedaj pri nas ni bilo. Pač pa je nastopala nekaka »febris nervosa«, ki o njej poroča lipniški župnik Vekoslav Springer (gl. »Slovenec«, 4. jan. t. l.). Dr. Jos. Mal piše o tem (na str. 446) to-le:

»V povojni dobi so bile bolj pogoste razne vročinske bolezni. V letih 1823., 1827., 1831. so kot majhna epidemija nastopile ošpice, tudi škrlatinka se je izza leta 1820. večkrat ponavljala. Leta 1831. in 1832. so zelo porastle razne kronične bolezni. Pri nas sicer tedaj še ni bilo kolere, toda smrtnih žrtve je bilo toliko, kolikor bi jih zahtevala srednje huda epidemija kolere. Leta 1833. se je na deželi in v mestih pojavila hripa, ki pa običajne umrljivosti ni bistveno povečala.

virju in improviziral spremljavo, kar je občinstvo kvitiralo z viharim priznanjem. Zadnje skupino sporeda je tvorilo zopet petero mešanih zborov, trije Lajovčevi (Pastirski, Kroparji in Medved z medom), Foersterjev »Z glasnim šumom s korac« in Hubadov »Polkan ples«.

Ze spored sam nam kaže, kako visok cilj si je stavil pevski zbor učitelstva. Njegov dirigent Kumar pri izbiri sporeda ne gleda na to, ali je ta ali ona skladba efektivna ali ne, za merilo si jemlje le globino in umetniško vrednost kompozicij. Predvsem goji moderno glasbo in je tudi na tem koncertu izvajal nad polovico takih skladb, ki še niso bile na koncertnih sporedih. Za napredek naše sodobne glasbe vrši zbor UJU ogromno nalogo, za kar mu moramo biti vsi hvaležni.

Slavko Osterc.

Werther

(Lirična opera J. Masseneta. Premijera 4. t. m. Dirigiral M. Polič, režiral B. Kreft.)

Po daljšem presledku smo imeli v nedeljo v operi zopet premijero, tokrat prav temeljito pripravljeno. O slogu in vsebini opere sem na tem mestu že poročal, preostane torej le poročilo o predstavi.

Dirigent ravnatelj M. Polič je že s tem, da je Wertherja uvrtel v repertoar, storil mnogo. Opere takega tipa v Ljubljani že dolgo nismo slišali in je njena izvedba pri nas že v tem pogledu bila potrebna. Takoj naj pripomnim, da je Charpentierjeva Louisa Wertherju precej sorodna in bi ne smatral za umestno, ako bi jo takoj po Wertherju dali na oder. Orkestralni part Wertherja je bil izdelan nad vse temeljito. Gotovo je, da je godalni korpus številčno nezadosten, vendar so tokrat pokazala pihala tako disciplino in dinamiko kot redkokdaj. Tempa, stopnjevanja, lirična pianissima, dramatski vrhunci, intonacija in splošna dinamična harmonija, vse je bilo prav idealno. Zato smo pa tudi iz odra lahko razumeli vsako besedo.

Kreft se je kot režiser po Mascoti z Wertherjem zopet krepko uveljavil. Sploh si drugega dejanja v naravnostni režiji ne morem predstavljati in se mi zdi Kreftova stilizirana edino

Iz vsega povedanega je torej tajinstvenost »kranjsko-hrvaške strupene megle« pred 100 leti zgodovinsko dovolj pojasnjena. Zanimivo pri vsem tem pa je, da je g. I. Šašel mogel med ljudstvom ugotoviti spomin na veliko umiranje v času, ko lega že četrti rod v grobove k takratnim žrtvam epidemije.

0 medvedih in divjih lovcih

Divjačina v Gorjancih

Podgorski lovci pripovedujejo, da so v Gorjancih sledili medveda, kar je za tako mil zimski čas tu prava redkost. Tudi divjih prašičev se najde v Gorjancih letos dovolj. Sicer se vsa ta divjad drži bolj kočevskih gozdov, kjer niso te živali nikakoli redkost, zdaj pa jih je zaneslo tudi v Gorjance.

Nekateri lovci celo trdijo, da že več let opažajo v Gorjancih enega samega divjega kozla, sledili so ga po snegu in v mehkih tleh, pa vedno je odkuril. Čudno, a ne morda neresnično.

Lisic je tam gori dovolj in tudi zajcev še ni manjkalo, čeravno so jih dolinci in brežnari pobili letos od sile. Ob naših božičnih praznikih so hodili »raubšiči« od onstran Gorjancev našim lovcem v zelnik, zdaj pa Vlahi pazijo na tostranske divje lovcе.

Z zvijačo se je rešil

Novo mesto, 6. januarja.

Pred dnevi smo poročali o pretepu v Herinji vasi, ob kateri priliki jo je skupil Lojze Bučar iz Pahe nad St. Petrom, ko je baje miril vinjenega Alojza Trkaja.

Komaj je Bučar ranjen odšel, so padli fantje po Trkaju, ga spravili na tla ter ga zvrnili pod neko kado, na kar so ga začeli pretepati z vsem, kar je kdo imel. Trkaj se pod kado ni mogel braniti in jih je mlo prosil, naj ga pustijo pri miru. Fantje pa so le nabijali.

Pa si je Trkaj izmisli zvijačo in je popolnoma utihnil. Nato je tudi natepanje ponehalo. Z besedami: »Ga je že vrag vzel,« so se fantje oddaljili. Trkaj je še malo počakal, potem pa je prav previdno in tiho zlezal izpod kadi in jo ubral domov, od tam pa v Kandijo v bolnico, ker je dobil več težjih ran osobito po glavi. Zdaj ležita Trkaj in Bučar pri Usmiljenih bratih.

V vročo vodo je padel

Težka nesreča 12letnega dečka na Silvestrovo.

Kočevje, 6. januarja.

Na zadnji dan v starem letu se je zgodila v Mlaki nesreča, katere žrtev bi bil kmalu postal 12letni sin delavca Krša.

Nesreča se je zgodila tako-le: Fantek je bil tega dne pri svoji teti, ki je nameravala klati prašiča in v ta namen grela vodo v kotlu s premajhnim pokrovom. Nečaka je zeblo; da se segreje, se je naglo vsedel na pokrov, ker ni videl nevarnosti, ki pa je prišla prehitro: padel je v vročo vodo. Na njegovo obupno kričanje so prihiteli domači in ga potegnili iz kotla.

Njegovo stanje je zelo nevarno, ker je opečen po celem telesu. Zato je odredil poklicani zdravnik, da ga takoj odpeljejo v bolnico, kar se je tudi zgodilo.

pravilna. Werther je bil prvotno roman (in je še!). Naslov drugega dela je »Lipe«. V bližini cerkev itd. itd. Ako bi hotel življenje pod lipami pred cerkvijo na glavnem trgu v Wetzlarju postaviti na oder naturalistično, bi na vsak način morale nastopiti tam množice ljudstva. Te množice bi gotovo ne molčale, zlasti ne žni spol ne. Ako bi jim zavezal jezike, bi jim storil silo, celo krivico. In s tem bi se naturalistika sama pobijala. Ako bi pa tega režiser ne storil, bi ne našel niti minute časa in prilžnosti, da bi Charlota in Albert, Werther in Albert, Charlota in Werther, Zofija in Werther zamogli podati svoje dialoge tako slšno, da bi publika vedela, zakaj gre. Ze Craig je bil mnenja, da narave na oder ne moremo postaviti take, kakršna je — zato je puščajno posnemanje in stavimo na oder res teater. Kako silen učinek lahko doseže režija, smo pri Wertherju videli zlasti v III. dejanju, ki ga je Kreft navzlic vsej umirjenosti in mimike stopnjeval naravnost v demonstracijo.

Vsem pevcem moram priznati, da so svojo nalogo izpolnili idealno. Naslovno ulogo je pel Gostič, ki je bil glasovno na višku. Saksova-Pristovškova kot gost nas je presenetila z izredno kultiviranim glasom, ki ima zlasti nizino naravnost žametno. Ribičeva je Zofijo podala s pravilnim akcentom naivnosti in je prav lepo pela. Grba kot Albert me je tako zadovoljil, kakor doslej še v nobeni vlogi ne. Isto moram reči o Zupanu. Tudi Perko in Sanein sta se v svojih vlogah dobro odrezala. V igri so bili vsi sodelujoči prav klasično umirjeni, kar je čisto pravilno. Goethe bi veristične vihravosti itak ne prenesel.

Premijera Wertherja je bila razveseljav do-godek v naši omeri, edina disonanca je bilo na pol prazno gledališče.

Slavko Osterc.

Uspeh Golieve »Princezka in pastirčak«

Na Sv. tri kralje zvečer se je v drami vršila premijera slovenske novitete — Golieve otroške komedije »Princezka in pastirčak«. Dasi je bil komad namenjen pravzaprav mladini, je

Novo mesto

Kolportaža »Jugoslovane« se bo odslej v zvišani meri vršila vsako nedeljo in vsak praznik po vsem mestu. Segajte pridno po listu, ki tudi ob nedeljah ne stane več kot 1 Din številka — je torej najcenejši dnevnik — prinaša pa med drugim tudi vedno vse polno novostnih in lokalnih novic ter popis divne naše okolice in njenih tajinstvenih gradov. To si izrežite in še vašim vnučkom bo marsikaj in mnogokje služilo. Priporočajte list prijateljem in znancem!

Zenska javna bolnica izkazuje v preteklem letu 114 porodov in 56 smrtnih slučajev.

Izpod Gorjancev. V šentjernejski fari je bilo lani 199 novorojenčkov, med njimi 101 moški, umrlo pa je 88 oseb, med njimi le 29 moških. Kako zdravo je podnebje pod Gorjanci, dokazuje orohovska občina, ki ima nekako poldrug tisoč prebivalcev, katerim je lani prirastlo 40 novorojenčkov, v večnost pa je šlo le 9 ljudi.

Kočevski cerkev tat 21-letni Rudolf Kunej je bil prepeljan v kandijsko bolnico. Nima drugih poškodb kot nogo ima zvito in zdaj tudi že naravnano. Doma je po njegovi izjavi iz Lastnič pri Šmarju-Jelše, kjer mu živi še mati. V Kočevje je prišel baje iz Zagreba.

Pomladansko vreme, ki smo ga bili deležni v zadnjih dneh, je privabilo že polno zgodnjega cvetja na površje. Pod Gorjanci cvete teloh, katičijo se matice, zlate se že trobentice, pordevajo marjetice; otroci so našli tudi že vijolice. — Mokro vreme, ki je sledilo tem lepim dnevom, bo zgodnjemu cvetju mnogo na kvar, naši kmetje pa se vendar tolažijo, da letos ne bo one hude zime, ki so jo nekateri prerokovali.

Izjava*

PEN-club, slovenski center Ljubljana, sekcija Mladi PEN je na svojem sestanku dne 5. januarja 1931 sklenil podati naslednjo javno izjavo:

Literarni kritik in esejist Josip Vidmar je ob koncu lanskega leta povzročil v beograjski »Pravdi« (glej »Pravdo« z dne 18. decembra 1930) poročilo o naših kulturnih razmerah, ki je slovenske kulture nedostojno. Josip Vidmar v srbski javnosti te krive informacije o Sloveniji doslej ni niti poizkusil popraviti, čeprav o to nujno pričakovali. Tudi njegov avtentični popravek v »Jutru« z dne 31. decembra 1930 poročila v »Pravdi« ni preklical. Pač pa je v popravku proti vsemu pričakovanju skušal podpreti omenjeno poročilo z argumenti svoje ideologije.

PEN-club, slovenski center Ljubljana, sekcija Mladi PEN si šteje v dolžnost, javno obsoditi ravnanje Josipa Vidmarja, ko je podal beograjskemu informatorju svoje z nižim podprto osebno mnenje, ne da bi se zavedal odgovornosti, ki jo terja vsaka taka izjava. Prav tako pa odločno obsojamo antisocialno ideologijo Josipa Vidmarja, ki deli Slovence v kulturno gospodo in kulturo nesposobno ljudstvo, slovensko literaturo pa v beli in črni kruh.

Končno obsojamo z enakim ogorčenjem šlo-veka nevrednega načina borbe, ko skuša anonimni pisec v »Slovenec« (glej članka z dne 28. decembra 1930 in 4. januarja 1931) izkoristiti Vidmarjevo zadevo za nekulturni napad na neprizadete kulturne delavce.

Prepričani smo, da se s to načelno izjavo strinja vsa mlada generacija.

V Ljubljani, dne 6. januarja 1931.

PEN-club, slovenski center Ljubljana, sekcija Mladi PEN.

* To izjavo smo poslali sledečim časnikom in časopisom: Čas, Delavska politika, Delavska pravda, Dom in Svet, Jugoslovan, Jutru, Ljubljanski Zvon, Modra ptica, Naša doba, Slovenec, Slovenski narod in Svoboda.

Kultura

Koncert pevskega zbora učiteljev

(Dirigent Srečko Kumar, solistka Anita Mezetova.)

Nič manj kakor 27 točk, deloma mešanih, deloma ženskih zborov, deloma pa samosplovnih smo slišali na učiteljskem koncertu dne 5. t. m. Unionska dvorana je bila dokaj obiskana in kontakt s publiko vzpostavljeno že s prvimi tremi točkami, Adamičevi duhovnimi speli (Jutranja pesem, Kedar pride poslednji čas in Češčena si, Marija!). Pesmi so pisane v madrigalnem slogu, so umetniško silno visoko stoječe, zborovski stavek je vzoren. Te pesmi so v naši glasbi povsem nove in za poslušalce trd oreh. Da so učinkovale tako spontano, je predvsem zasloga prvovrstne izvedbe, nič manj pa zasloga visokega nivoja občinstva, ki je koncert poslušalo. Lajovčevi pesmi »Bolest je kovač« in »Spomladni spev« spadata med najboljše zborovske skladbe, zlasti prva je silna. Tudi te dve točki je podal Kumar z mešanim zborom vzorno. Ženski zbor je zapel Škerjančeve »Iskre« in Adamičeve »Sestric«, obe z obilglatnim sopran-solom, kjer smo občudovali poleg krasnega organa gđ. Mezetova, zlasti krepke, voluminozne alte in kontraalte učiteljice. Mezetova je pridobila na konservatoriju pri svoji učiteljici g. Foedranspergovi veliko znanja, njena umetniška potencia pa raste od nastopa do nastopa. Oba moja mešana zbora »Konja jezdi aga« in »Pesem o suhi muhi« so izvajali tako dobro, da se jim moram na tem mestu najpristrajše zahvaliti. Adamičevih »Pet otroških« za sopran in klavir je zapela Mezetova s pravilnim povdankom šegavosti, pri klavirju je diskretno spremljal Pavel Sivie. Adamič je tič, ki mu leži vsak slog. Tudi njegovih pet groteskniških ženskih zborov s klavirjem, ki so pisani popolnoma v narodnem duhu, učinkuje vendarle povsem originalno. Pri Kogojevih treh ženskih zborih je skladatelj sam sedel h kla-

vendar predvsem odraslo občinstvo docela napolnilo hišo in delo je doseglo popoln uspeh. Z navdušenim aplavzom in s cvetjem je občinstvo poplačalo avtorja in igralce, lep kos uspeha pa so odnesli tudi Adamič kot komunist, prof. Šest kot režiser in dr. Čerin kot vodja glasbenega dela. Izmed igralcev je veljalo zanimanje in hvaležnost predvsem geji. Šaričev kot prisrčni princski, geji. Škerlj-Medvedovi kot sijajni guverneri, veteranom s Cesarjem na čelu, graščaku Levarju, plemenitima plemenitašema Šibi in Trebušku (Kralj, Lipah) in kuharčku gđ. Kukčevi. Dogodek zase je bil mali Mitja kot glavni junak. Bil je lep, zelo skrbno pripravljen večer, ki ga je sijajno povzdignil še čudovit ples v 1. dejanju.

Z Golievo novo igro je naš repertoar dobil komad, ki bo lahko z uspehom polnil mnogo veselih, razposajenih nedeljskih popoldnevov, ki bo pa poleg tega lahko mnogo dal tudi občinstvu, ki prihaja v teater samo zvečer. O podrobnostih dela in vpisovitvi bomo že govorili. Fri.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Četrtek, 8. januarja: Zaprtio.
Petek, 9. januarja: »Gospa ministrica«. Red D.
Sobota, 10. januarja: »Mercadet«. Red C.
Nedelja, 11. januarja ob 15 uri: »Princezka in pastirčak«. Izven. — Ob 20. uri: »Glavni do-bitek«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 12. januarja: »Razbojnik«. Red E.

Opera.

Četrtek, 8. januarja: »Čudežni bar«. Gostova-nje dunajske operete. Izven.
Petek, 9. januarja: »Werther«. Red A.
Sobota, 10. januarja: »La Mascotte«. Red B.
Nedelja, 11. januarja ob 20 uri: »Tosca«. Ljud-ska predstava po znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 12. januarja: Zaprtio.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU
Četrtek, 8. januarja ob 20. uri: »Grof Luksen-burški«. Ab. B.

Dnevne vesti

— Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine šteje 2 dne z dne 8. januarja 1931 ima sledečo vsebino: Zakon o notranji ureditvi, osnovanju in popraviljanju zemljiških knjig. — Pravilnik zdravstvenega doma v Medvohah. — Pravilnik o uporabi ljudskega dela za gradnjo in vzdrževanje nedržavnih cest v območju Dravske banovine. — Razglas o izpremembi zdravstvenih občin Krško, Cerklje ob Krki, St. Janž na Dol. in Koroška Bela. — Pojasnilo o največji dovoljeni obremenitvi za motorna vozila. — Popravek k razglasu o opravljanju občinskih blagajniških poslov v občinah Dravske banovine.

— G. finančni direktor dr. Povalej Josip bo sprejel stranke v poslopu finančnega inspektorata v Mariboru v petek in soboto t. j. 9. in 10. t. m. od 10. do 12. ure in ne v četrtek dne 8. t. m., kakor je bilo pomotoma javljeno.

— Junija pride 1000 Slovencev na obisk v domovino. Katoliška slovenska jednota v Ameriki bo organizirala v mesecu juniju t. l. veliko potovanje svojih članov iz Amerike v Jugoslavijo. Potovanja se udeležijo okoli 1000 članov. Potovali bodo z ladjo »Berengaria«, last družbe Cunard Line.

— Redni občni zbor Udruženja invalidov kraljevnega odbora v Ljubljani bo v nedeljo 11. januarja t. l. ob 8. uri zjutraj v Mestnem domu, na kar opozarjamo članstvo. Vabila je priležnost seboj. Na občnem zboru bodo izbrani oni siromašni invalidi, vdove in sirote, katerim bo naklonjena božična podpora ministrstva socialne politike in narodnega zdravlja. Zato naj prinesejo reflektanti s seboj nova »Rešenja«, ako jih še nimajo, pa potrdilo o podaljšanju invalidnine po starem zakonu. Razpisana je trafika na Tržaški cesti 28-II. Interesenti naj se zgledajo najkasneje do 10. t. m. 1931 v društveni pisarni.

— Sola Glasbene Matice v Ljubljani ima od 7. t. m. dalje reden pouk. Na to opozarjamo starše in gojence. Isto velja tudi za konservatoriste.

— Sprememba radio programa. Danes v četrtek 8. t. m. bo ob 11. uri: Prenos slavnostne otvoritve in blagoslova »Trgovskega doma« v Ljubljani.

— Sadjarska podružnica na Viču ima svoje 5. predavanje danes ob 19. uri zvečer v risalnici osnovne šole na Viču.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.

— Krzno se dobi najbolje in poceni pri tvrdki I. Knechtli, krznar, Ljubljana, Sv. Petra. — Zobni ambulatorij okrogne urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20. Urad je tudi še v zadnjem času prejel nekaj pritožb, češ, da morajo zavarovalnice predolgo čakati v zobnem ambulatoriju. Urad je navedbe preiskal in dognal, da pridejo zavarovalnice pravočasno na vrsto brez daljšega čakanja, če se odzovejo na določeno uro. — Zato ugotavlja urad, da se vrše v ambulatoriju vsa popravila takoj in brez zamude. — Okrogni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

— Še o koledarju tvrdke Alga iz Sušaka. Dne 31. decembra 1930 je »Jugoslovan« prinesel iz Maribora notico, v kateri je javnost opozoril na škandalozen slovenski jezik na koledarju laboratorija Alga iz Sušaka. Kakor nam poroča ta tvrdka sama, je nastala ta napaka zato, ker tvrdka ni dobila koledarja pred publikacijo v korekturo in je napake opazila šele po kritiki v »Jugoslovanu«. Ob tej priliki je dala tvrdka zagotovilo, da bodo njeni koledarji za Dravsko banovino točno pregledani in je tvrdki žal, da so letošnji koledarji izšli s takimi napakami. Tvrdka Alga vedno izroči jezikoslovcem profesorjem take prevode navadno v pregled, da se letos to ni zgodilo, je zgolj tehnična napaka in bi bili koledarji sežgani, preden bi prišli v javnost, če bi napake pravočasno opazili. Končno moramo povedati še to, da je dala tvrdka Alga tiskati svoj koledar v Jugoslaviji, in je torej tudi s tem pokazala svojo dobro voljo, da bo koledar v resnici natiskan tako, da bo v vsakem pogledu ustrezal narodnim zahtevam.

— Nenavadna žena. Pred 14 meseci je kirurg dr. Božović operiral v Požarevcu neko kmetico. Tej se je naredil čir na maternici. Zdravnik ji je maternico odstranil in ugotovil, da je bil čir zelo velik ter je bil v njem plod, ki je popolnoma okamenel ter povzročil težko vnetje. To pa še ni nič čudnega, čeprav za kirurga nenavaden primer. Zato je spravil maternico s plodom v špirit. Pred dnevi pa je prišel h kirurgu mož žene, katero je operiral, in mu povedal, da je operirana žena zopet — porodila zdravo moško dete. Zdravnik ni verjel, misleč, da gre za neokusno šalo. Toda z dvema tovarišema zdravnikom se je prepiral, da je žena res rodila. Ugotovil je, da je imela dve maternici. Pač nenavadna žena.

— Teča v januarju. V okolici Mostara je pred dnevi padala kakor oreh debela toča, ki pa ni napravila velike škode.

— Vreme. Barometer je kazal v Ljubljani 769,2, v Mariboru 766,4. Termometer v Ljubljani — 3,4, v Mariboru — 3. In to včeraj ob 7. uri. V Ljubljani je pihal vzhodno severni veter, v Mariboru je bilo mirno. Povsod v državi je bilo megleno, razen na Rabu. Deževalo je v Beogradu, Sarajevu, Kumboru in Splitu. Največ padavin je bilo v Kumboru (22 mm). Najvišja temperatura je bila v Ljubljani — 0,8, najnižja pa — 4,8, v Mariboru — 4, v Zagrebu — 3, v Beogradu 0, v Sarajevu — 2, v Skoplju pa 3.

Lovske puške

floberte, pištole za strašenje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno na zalogi

F. K. KAISER

puškar, Ljubljana, Kongresni trg 9

Ljubljana

Četrtek, 8. januarja, Severin. Pravoslavni: 26. december, Sab. Pr. Bog.

Nočno službo imata lekarni Sušnik na Marijinem trgu in Kuralit na Gosposvetski cesti.

— Zalovanje francoskega konzulata. Ob priliki pogreba maršala Joffra je razobesil v sredo 7. t. m. francoski konzulat zastavo na pol droga.

— Razobesite državne zastave. Mestna občina ljubljanska bo na rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije, to je 9. januarja t. l., razobesila na svojih poslopih državne zastave. Vabim meščanstvo, da tudi ono ta dan razobesi na svojih poslopih državne zastave. — Mestni načelnik in župan: dr. Puc l. r.

— Kapetan g. Milko Vizjak odhaja. Danes bo odpotoval na svoje novo službeno mesto v Beogradu kapetan Milan Vizjak, ki je posebno znan med našimi sportniki kot izredno marljiv in poštvovalen delavec v sportu. Kot svojemu članu mu je priredila SK Ilirija poslovilni večer v restavraciji pri Slonu. Vzorčnemu častniku želimo na novem mestu vso srečo.

— Udeležencem svečane otvoritve Trgovskega doma. Danes dopoldne ob 11. uri bo svečana otvoritev Trgovskega doma v Gregorčičevi ulici. Vse gg. udeležence prosimo, naj se zberu v palači Trgovskega doma najkasneje do pol 11. ure, ker bo svečano blagoslovitev opravil knezoškof g. dr. Rožman točno ob 11. uri. Program svečane otvoritve bo oddajala tudi naša radio-postaja.

— Javna seja ljubljanske občinske uprave bo danes v mestni dvorani. Pričetek ob 17. Na dnevnem redu so naznaila predsedstva, zaprisega novih članov občinskega odbora, odobrenje zapisnika zadnje seje, poročilo finančnega odseka, poročila gradbenega odseka, poročila osebno-pravnega odseka ter samostojni predlogi.

— Dobrodelni monstre koncert s plesom prirede uslužbenci »Zvezde« 8. januarja 1931 ob pol 21. uri pod častnim predsedstvom gospoda Frana Krapeža v prid revnim šolskim otrokom v veliki dvorani »Kazine«.

— Sestanek maturantov drž. učiteljskega iz 1. 1920, ki je bil sklican za 11. t. m., se ne bo vršil, ker ni odziva. — R.

— Jubilej zaslužnega obrtnika. Včeraj je praznoval 40-letnico samostojnega obrtniškega čevljarskega mojster g. Ivan Rozman, Rožna ulica 3. Cestitamo!

— Uspel ples Ciril Metodove družbe. Letošnji ples Ciril Metodove družbe v Kazini je bila lepa, uspeša prireditev, katero je obiskalo izbrano občinstvo ter se do pozne ure živahno zabavalo ob zvokih jazza. Med gosti so bili tudi banov pomočnik g. dr. Pirkmajer, župan g. dr. Dinko Puc, dvorna dama ga. Franja Tavčarjeva dr. Vladimir Ravnihar in drugi.

— Koncert Glasbene Matice ljubljanske. V nedeljo 11. t. m. popoldne ob 15. uri ponovi pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice Berliozovo dramatično legendo »Faustovo pogubljenje« popolnoma v istem obsegu kakor na obeh dosedanjih koncertih. Začetek točno ob 15. uri, konec pred 18. uro zvečer. Opozarjamo, da so cene za nedeljski popoldanski koncert malo nižje kakor pa so bile na prvem večernem koncertu. Vse občinstvo, ki namerava posetiti nedeljski koncert Glasbene Matice, prosimo, da kupi vstopnice že v predprodaji. Stroški, ki so združeni z izvajanjem Berliozovega dela, so zelo veliki in Matica more izvršiti ponovitev le v tem slučaju, če bo dvorana dobro zasedena. Zato prosimo za nakup vstopnic v predprodaji vsaj do sobote zvečer. Zunanji posetniki naroče lahko vstopnice v pisarni Glasbene Matice ali pa v Matični knjigarni, kjer se vrši predprodaja.

— Koncert Zagrebskega kvarteta. Pravkar je izšla dr. Antuna Coglije: Komorna muzika u Zagrebu. V njej piše avtor o Zagrebskem kvartetu: »Deviza tega udruženja je bila nega in propaganda domače komorne muzike. Te naloge se je udruženje doslej vestno držalo ter je poleg tega gojilo ne le klasično, temveč tudi moderno glasbo. S svojo propagando in reprodukcijo del naših domačih skladateljev si je to udruženje steklo izredne zasluge. Dalje je potrebno naglasiti, da ta kvartet ni nastopal le v Zagrebu, temveč da se je njegovo delovanje raztegnilo na vsa znatnejša mesta naše države.« Zagrebski kvartet bo koncertiral v Ljubljani 12. t. m. v dvorani Filharmonične družbe ter so vstopnice v predprodaji v Matični knjigarni.

— Drugo gostovanje dunajske operetne skupine. Danes v četrtek 8. t. m. vprizore člani dunajske operete v ljubljanski operi »Čudežni barc« (Di Wunder Bar) z jazz-orkestrom. Za predstavbo je še nekaj ložnih sedežev in lož na razpolago. Dramsko gledališče ostane ta večer zaprto.

— Gledališka uprava prosi p. n. občinstvo, ki je rezerviralo vstopnice za gostovanje dunajske operete, da jih dvigne do 17. ure, sicer se bodo na večerni blagajni prodale.

— Slavističen klub DSSF priredi v nedeljo 11. januarja 1931 ob pol 11. uri svoje prihodnje javno predavanje in sicer predava prof. dr. Ferdo Kozak: »O sodobnem človeku in njega potih. Predavanje je brez vstopnine.

— Pogrebno društvo Marijine bratovščine v Ljubljani vabi svoje članstvo na svoj redni občni zbor, kateri se vrši v nedeljo dne 18. januarja 1931 ob 8. uri popoldan v dvorani Križevniškega samostana v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Odbor društva vabi svoje članstvo, da se občnega zbora v obilnem številu vdeležijo.

— O zdravilnih rastlinah naših polj in travnikov bo predaval v okvirju prelavanj podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva v sredo, 7. t. m. ob tričetrt na 20. g. Janko Kač v mineraloškem inštitutu univerze.

— Smučarski odsek »Ljubljanskega Sokola«. Drugo teoretično predavanje br. ing. Pogačnika o smučanju bo danes v četrtek 8. t. m. ob 20. uri v društveni odborovi sobi. Zdravo!

— Nesreče in nezgode. V bolnico so prepeljali 16-letnega sina posestnika Alojzija Jereba iz Podlippe pri Vrhniki, ki se je pri drsanju precej občutno poškodoval na nogah. — Druga nesreča se je pripetila 10-letnemu Jeršetu Antonu iz Zagradec pri Novem mestu, ki si je pri sankanju zlomil desno nogo. — 14-letni dijak Andro Maks iz St. Vida nad Ljubljano je padel z lestve tako nesrečno, da si je zlomil levo roko.

Maribor

— m Pravoslavni badnjak. Kakor vsako leto, tako je tudi letos priredila tukajšnja pravoslavna cerkevna občina na badnji dan v terek obhod po mestu. Obhoda z badnjakom so se vdeležili številni pravoslavni meščani v kočijah, častniki deloma na konjih in pravoslavno vojašvo mariborske garnizije. Obhod, med katerim se je po prastari navadi tudi streljalo, so opazovale in pozdravljale po vseh ulicah in trgih velike množice občinstva. Po obhodu je bila v vojašnici vojvode Putnika slovesna blagoslovitev.

— m Rezervni častniki. Mariborski rezervni častniki bodo imeli svoj letošnji redni občni zbor dne 18. t. m. zvečer v lovski sobi hotela »Orel«. Udeležba obvezna.

— m Turneja mariborskih dijakov-šahistov. Dijaški šahovski klub je priredil 6. in 7. t. m. pod vodstvom Bogdana Pušenjaka dvodnevno turnejo v Šoštanj in Slovenjgradec. Takoj prvi dan so naleteli Mariborčani na jako močne nasprotnike ter šele po dolgem trudu dosegli zmago v razmerju 5½ : 2½. Zvečer ob 17-30 so se po družabnem večeru odpeljali v Slovenjgradec, kjer so včeraj zaključili svojo turnejo.

— m Delodajalecem. Davčna uprava v Mariboru opozarja službodajalce, da so dolžni od 1. januarja 1931 naprej pobirati tudi davek na samce. Predpisi o pobiranju so bili že objavljeni.

— m Kopalci v Dravi. Na praznik v terek so iznenadili Mariborčane trije kopalci, ki so se v kopalnih hlačkah zagnali v lelednomrzle valove Drave. Opazovalo in občudovalo jih je mnogo radovednežev v — toplih kuhinjah.

— m Ljudska univerza v Mariboru. V petek 9. t. m. ob 20. uri bo v francoščini predaval Parizčan, profesor Vincent Lavoix, o Parizu. Govoril bo o duši Pariza, o njegovih prebivalcih in prebivalkah, posebno o poslednjih ter o vsem, česar tujec ne opazi. V ponedeljek 12. t. m. pa bo predaval primarij dr. Benčan o vprašanju: Kako preprečimo ženske bolezni?

— m Filmsko predavanje. Društvo jugoslovanskih kemikov, podružnica v Mariboru, priredi danes v četrtek 8. t. m. ob 20. uri v kinu »Apolo« filmsko predavanje o tehniki avtogeničnega varenja. Vabljeni so inženjerji, mojstri, pomočniki in učenci matalurgične stroke kakor tudi vsi ostali interesenti. Vstopnine ni.

— m Poslovanje Borze dela v decembru. V mesecu decembru lanskega leta je bil pri tukajšnji Borzi dela sledeči promet: od novembra je ostalo v evidenci 535 brezposelnih oseb, v decembru pa se jih je na novo prijavilo 595, tako da je znašalo skupno število vseh, ki so v tem mesecu iskali dela, 1130 oseb. Od novembra je ostalo 178 prostih mest, v decembru jih je pa bilo prijavljenih še 344, skupno 522. Dela je v tem času dobilo 355 oseb, 82 se jih je odjavilo, 718 pa jih je še ostalo v evidenci. V tem času je borza dala 209 osebam podpore v skupnem znesku 21.651 Din, izredne podpore 25 osebam v znesku 13.510 Din., za vožnjo 2 osebama 106 Din, za polovično vožnjo pa 74 osebam nakaznice v skupni vrednosti 4863,75 Din.

— m Trg v sredo. Včerajšnji trg je bil precej dobro založen. Okoličani so pripeljali 3 voze krompirja in čebule, 2 voza sadja, 2 voza lesnih in lončevinskih izdelkov, 3 voze sene in istotako 3 slame. Cene pri mesu in zelenjavi so bile nespremenjene, perutnina je bila draga, prav tako sadje. Jabolka so se prodajala po 6 do 10 Din kilogram. Na cvetličnem trgu so bile domače, francoske in italijanske vrste. Seno se je prodajalo po 75—95 Din, slama pa po 50 do 55 Din 100 kilogramov.

— m Samomor. V nekem gozdu pod gradom Vurberkom se je v ponedeljek obesil mizarški pomočnik Franc Zelenko. Njegovo truplo so prepeljali k Sv. Martinu in ga tam pokopali. Vzrok samomora ni znan.

— m Težka nesreča pri sankanju. V terek je vedro in solnčno vreme izvabilo zelo veliko sportnikov v mestno okolico, posebno v Krčevini nad Tremi ribniki. Tu se je krog 18. ure tudi dogodila večja nesreča. Sedemnajstletni

srednješolec Radislav Saksida je po nesreči priletel s sankami tako silovito v neko drevo, da je obležal nezavesten na tleh. Spravili so ga najprej v gostilno »Lovski dom«, nato pa v bolnico, kjer so ugotovili, da mu je vsled udarca v drevo pošla lobanja. Dijakovo stanje je resno.

— m Aretacija vlomilec. V terek je policija aretirala nekega moškega, v katerem je spoznala onega Rudolfa Vodlaka, katerega iščejo orožniki in sodišče zaradi vloma pri trgovcu Salamunu v Zbelovem pri Poljčanah. Aretirani odločno zanika krivdo, vendar pa dokazujejo vse okoliščine, da je policija prišla pravega.

Ogenj v tovarni »Vatra«.

Včeraj kmalu po poldnevu so se v tovarni za akumulatorije »Vatra« v Strossmajerjevi ulici zaradi premočno zakurjenih peči vnele lesene police in nastal je ogenj. Gasilci so takoj prihiteli na pomoč in požar do malega že v eni uri pogasili. Zgoreli so pa poleg polic tudi razni gumijasti in drugi izdelki. Škoda znaša 20.000 dinarjev.

Velik požar v Črnečah pri Dravogradu

Maribor, 6. januarja.

V nedeljo ponoči je iz še nepojasnjenega vzroka nastal ogenj v gospodarskem poslopu veleposestva Kurta Halbarta v Črnečah pri Dravogradu. Pozvane so bile takoj požarne brambe iz Dravograda, Guštanja in Libelič, ki pa so se morale v splošnem omejiti le na čuvanje stanovanjskega poslopa in sosednih objektov. Ogenj se je z bliskovito naglico razširil po vsem gospodarskem poslopu, sušilnici hmelja in sosednji leseni baraki, prešel pa tudi na objekte oskrbnika Franca Kompoša. Gašenje je otežkočala triletna zaloga hmelja, nadalje zaloga sene, gospodarskih strojev itd., kar je vse popolnoma pogorelo. Razen tega sta zgorela tudi dva prašiča in okrog 30 kokoši, ki jih ni bilo več mogoče rešiti. Gasilci so ostali v akciji do 7. ure zjutraj v ponedeljek. Nastala škoda je, ker so pogoreli mnogi stroji, zaloge itd., zelo velika in je le deloma krita z zavarovalnino.

Celje

* Proslava badnjaka. Vojaštvo in člani pravoslavne cerkvene občine so letos na izredno lep in svečan način proslavili svoj badnjak. Krasno solnčno vreme je v terek popoldan privabilo na stotine ljudi na ulice. V mestu je bilo živahno kot že dolgo ne. Mnogo ljudi pa se je zbralo na Dečkovem trgu pred vojašnico Kralja Petra, odkoder je imela kreniti povorka. Točno ob 14. so se vrata vojašnice odprla in prijezdili so oficirji, od katerih je eden nosil veliko državno zastavo. Njim so sledili vojaška godba ter dva okinčena vojaška vozova za badnjak. Vozova in konji so bili okrašeni z državnimi zastavicami. Poleg vozov je korakal častni vod vojakov s puškami. Zaključek so tvorili okrašeni vozovi in avtomobili z ostalimi udeleženci. Sprevod je odšel na Spodnjo Hudinjo, kjer so vojaki vzeli badnjak — mala drevesca, na katerih je ostalo še kaj listja — in se potem vrnil v mesto. Ko je dospel do vojašnice Kralja Aleksandra na Mariborski cesti, so najprej tam odali badnjak, nato so odšli skozi mesto na Krekov trg, kjer so se ustavili pred stanovanjem komandanta polka g. Kostića ter zanj izročili badnjak. Odtod je sprevod krenil na Savinjsko nabrežje, kjer so oddali badnjak še za komandanta mesta g. polkovnika Puriča. Po Gosposki ulici se je nato sprevod vrnil v vojašnico Kralja Petra, kjer so ga pričakali vojaški oficirski zborom ter komandantom g. Kostićem. Dvorišče so napolnili povabljeni, med njimi mestni načelnik g. dr. Gorican ter mestni opat g. Jurak in mnogo ljudstva. Protja g. Čudič je najprej opravil cerkvene obrede, nato pa je v krasnem nagovoru pojasnil vojakom pomen proslave. Komandant polka je v krasnem govoru bodril vojske, da naj kot velika rodina, ne glede na veroizpoved, proslave ta praznik ljubezni. Na kongu svojega govora je pozval vojske, da naj trikrat vzklíknejo Nj. Vel. kralju. Godba je zaigrala državno himno, častni vod pa je oddal salvo. Gostje so nato čestitali komandantu, ki jih je potem povabil na zakusko v Oficirski dom.

* Triglavski ples. Danes popoldan ob 17. bo v Celjskem domu sestanek vseh dam in gospodov, ki so naprošeni za sodelovanje.

* Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev v Celju ima svoj redni letni občni zbor v ponedeljek 12. t. m. ob 14. v hotelu »Pri pošči«.

* Nesreča pri delu. V soboto se je v Letušu 28-letni hlapec Gorinšek Vinko s sekuro vsekal v levo nogo in si presekal kite. Prepeljali so ga v celjsko bolnico, kjer je bil operiran.

* Namesto po čaj je prišel po suknjo v gostilno. Pred dnevi je prišel v gostilno ga. Schare v Zavodni neznan moški ter naročil čaj. Gostilničarjeva soproga je odšla v kuhinjo, gost pa je ostal sam v sobi. Ko je na vratih opazil gostilničarjevo usnjeno suknjo, iz katere žepov so štrlele usnjene rokavice, je suknjo pobral in odšel. Gostilničarka se je s čajem kmalu vrnila in tatvino takoj opazila. Za tatoma pa zaenkrat še ni sledu.

Marenberg

Kakor povsod, tako se je tudi pri Sokolu Marenberg-Vuhred nehale mrtvilo in začelo s smotrenim sokolskim delom. Sokol Marenberg-Vuhred priredi dne 1. svečana letos v Brudermanovi dvorani v Marenbergu maskerado, koje čisti donos je namenjen fondu za zgradbo prepotrebne sokolskega doma v Marenbergu. Prosimo vse zavedne Jugoslovane, da se te prireditve udeležijo v čim večjem številu, da se nam bo uresničila želja po lastnem domu. Vsa sosedna društva prosimo, da ta dan ne prirede kakšne prireditve, ker le v slogi je moč. — Zdravo! — Odbor

Zverinski umor pri Krškem

Krško, 7. januarja.

V Malem Mraševcu na Krškem polju je živel 60 let star posestnik Martin Komlanec. Imel je pet sinov. Starejši se je oženil in je upal, da mu bo oče prepuštil posestvo. Oče pa tega ni hotel storiti, kar je povzročilo česče prepire v hiši.

Na večer pred Sv. Tremi kralji so kuhali pri Komlaneu žganje. Oče in sin Alojz sta se zopet sprla. Oba sta bila vinjena, zato so ju spravili narazen. Alojz je še rekel bratu, preden je legel v posteljo: Danes sem ga pa, samo ne vem, ali je preveč ali premalo, mislim pa, da bo imel zadosti! Bil je precej razburjen, toda brat ni pripisoval njegovim besedam nikake važnosti. Šele zjutraj so našli očeta v sobi mrtvega. Srajco je imel okrvavljen, na prsih je zevala rana. Alojz je tedaj priznal, da je očeta v prepiru, preden sta šla spat, zabodel s pilo.

Morilca, ki je jokal kakor otrok, ko je zločin priznal, so orožniki aretirali in ga izročili sodišču v Krškem.

Porast porodov in padanje umrljivosti med rudarji

Trbovlje, 6. januarja.

V področju trboveljskega župnijskega urada je bilo v letu 1930. rojenih 275 dečkov in 220 deklic, skupaj 495 (leta 1929. 445).

Nezakonskih je bilo 77 otrok, mrtvorojenih 7 in v sili krščenih 12.

Umrlo je v letu 1930. 105 moških in 90 žensk, skupaj 195 (v letu 1929. 229). Od tega jih je umrlo 84 pod 10 leti in 111 nad 10 leti. 7 je bilo starih nad 80 let, najstarejši je bil 88 let — Ignac Zavrašek iz Hrastnika.

Poročilo se jih je doma 123 (leta 1929. 115), drugim je 24 zaročencv, 73 ženinov pa je poiskalo svoje neveste izven naše župnije.

Ni denarja

0 gostilni, kjer so za praznike prodali samo 1/4 litra vina

Denarja primanjkuje povsod, najbolj pa na kmetih. Družino je treba obleči, kupiti sladkor, sol, olje, petrolej in še marsikaj, mošnjički pa so prazni. Kmet prodaja svoje pridelke in živino za vsako količnik možno ceno, samo da pride do beliča.

Vkoreninjeno posedanje po gostilnah osobito ob praznikih je skoro povsem prišlo iz navade. Ni denarja. Značilno za naše kmečke razmere je n. pr. dejstvo, da je gostilničar Miklavčič v Cerovem logu pod gorjanskim svetim Miklavžem na božični in Stefan dan iztočil vsega skupaj tri četrta litra vina, čeravno ima priznano dobro kapljico, povsem prenovljeno in povečano gostilno in številne stalne kmečke goste.

Iz kriminalnega predala

Ljubljana, 7. januarja.

Avtoizvožček Albert Trpin je naznanil, da mu je bila na novo leto ukradena iz njegovega avtomobila, ki je stal pred kavarno »Zvezdica«, v času, ko je bil v dvorani »Kazinec«, 1200 Din vredna usnjena avtosuknja. — Stavbnemu podjetju Saksida Rudolf je bilo upradenih raz nove stavbe Ivana Kerneca na Dunajski cesti 3 m² dobro ohranjenih stavbnih desk.

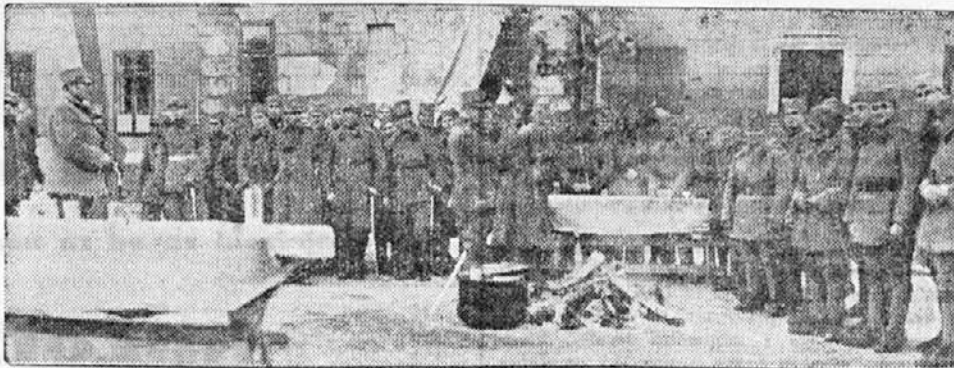
Ponesrečen poskus vloma. Na praznik Treh kraljev so skušali neznani vlomilci vlomiti med 18. in 19. uro v krojaško delavnico modne trgovine Drago Svab na Dvornem trgu. Storičili so najprej vdrl v dvorano, kjer so pobrali sekire in z njimi razbili ključavnico pri vežnih vratih, ki vodijo v delavnico. Toda vrat ni so mogli odpreti, kjer so bile zapahnjene od znotraj. Vlom je opazila služkinja Gerica Jožefa, ko je šla po opravku v dvorano in našla vrata odprta. Vlomilci so med tem že izginili z dolgim nosom.

Nasilen pretepač. Danes sta prodajala v Rožni dolini dva delavca neka oblačila, kar se je zdelo patrulirajočemu stražniku Pohlvanu sumljivo. Aretiral je oba neznanca in krenil z njima proti policiji. Na cesti IX v Rožni dolini je pa eden aretirancev, Janez Hlede po imenu, nenadoma pobegnil proti mestu. S pomočjo pasantov ga je stražnik ponovno prijel. Hlede, ki mu je šele 18 let, se je pokazal izredno srboritega, menda je še celo jemal neke lekcije v boksanju, je s pestjo s tako silo udaril stražnika Pohlvana v desno lice, da je ta kar omahnil. Urnih krah je hotel pobegniti, toda na krik stražnika je prihitel mizar-ski pomočnik Stanislav Prevc iz Rožne doline in pomagal, da so Hledeta ponovno prišli. — Pomagal je tudi oba aretiranca spraviti na policijo. Med potjo Hlede nikakor ni bil zadovoljen s svojim položajem in je venomer nagovarjal svojega pajdaša Cirila Paglovca, naj mu pomaga, da premakstata stražnika in Prevca. Rekel je, da jih bo razmetel, da bosta kar plesala, čeprav je šele 18 let star. Ponovno se je poizkušal iztrgati in je postal pohleven šele, ko ga je stražnik udaril z gumijevko. Pri zaslišanju je Hlede izjavil, da je prišel iz Italije in da je stražnika udaril le zaradi tega, ker je bil malo vinjen. Policijska preiskava je dognala, da je bila suknja, ki jo je Hlede prodajal, ukradena prokuristu Dominiku Bezenšku, ki jo je pri konfrontaciji takoj spoznal za svojo. Zimski površnik, vreden 2700 Din, je policija seveda takoj vrnila lastniku.

Badnjak v Ljubljani

Komandant 40. polka polkovnik Cvejić blagoslovlja z žitom badnjak

Sežiganje badnjaka v kolesarskem bataljonu

Kakor vsako leto, tako so tudi letos proslavili vojniki ljubljanske garnizije po stari šegi badnji dan. Z godbo in okrašenimi vozovi, vsi oficirji na konjih, so odšli naši bratje pravoslavne vere v Tivolski gozd po badnjak. Z badnjakom so se nato vrnili v mesto v lepem sprevodu, z godbo in okrašenimi vozovi krenili h komandantu dravske divizije, generalu Iliču, ki je pred svojim domom pogostil oficirje in vo-

jake. Nato je krenil sprevoz v vojašnico vojvode Mišića, kjer je na dvorišču blagoslovil prota Janković badnjak ter imel na vojake primeren nagovor. Nato so v vsakem oddelku blagoslovili badnjak z žitom še komandanti posameznih edinic. Nato so aranžirali vojniki posameznih edinic zabavo s plesanjem kola. Ze itak ozke vezi med oficirji in vojniki je lep običaj na badnji dan še bolj poglobil in utrdil.

Grozna smrtna nesreča v Mariboru

Kleparski mojster padel s strehe trinadstropne hiše v Gosposki ulici

Maribor, 7. januarja.

V izredno mrzli noči od včeraj na danes so na mnogih mariborskih strehah zamrzili žlebovi. Nekateri so se zaradi tega tudi pokvarili in danes dopoldne se voda talečega snega ni mogla normalno odtekat. Tako so zamrzili tudi žlebovi na strehi trinadstropne hiše št. 2 v Gosposki ulici. Hišni gospodar je zato pozval v Volkmerjevo ulici stanujočega kleparskega mojstra Josipa Serjanca, da mu popravi žlebove. Serjanc se je okrog 11. ure lotil dela, splezal je na streho in na rob nad Gosposko ulico, kjer je pričel izvrševati svoj posel. Vsled ledu in snega pa se mu je okrog 11:30 najbrže spodrsnilo in padel je z velike višine naravnost na trdi asfaltni tlak, kjer je obležal ne-gibno in ves razbit. Pasanti, ki so videli groz-

no nesrečo, so nemudoma pozvali rešilno postajo, ki pa ni mogla ničesar več storiti, kajti Serjanc je bil na mestu mrtve. Namesto rešilnega avta je moral priti mrtvaški voz, ki ga je prepeljal v mrtvašnico na mestnem pokopališču na Pobrežju. Grozna smrt marljivega obrtnika je vzbudila po vsem mestu iskreno sožalje.

Nesrečnej se imenuje Josip Serjanc, star je komaj 23 let. Šele nedavno je otvoril svojo lastno delavnico. Zapušča ženo in malega otroka. Z njim na strehi je delal njegov svak Milko Iličič. Bila sta privezana drug na drugega. Po končanem delu se je Serjanc odvezal, tedaj mu je spodrsnilo in je padel s strehe na Gosposko ulico.

Velik vlom v Mariboru

Vlomilec odnesel ročno blagajno s 33.000 dinarji gotovine

Maribor, 7. januarja.

V noči od ponedeljka na torek je neznanec vlomil v stanovanje inž. dr. Omana na Dvořakovi cesti. Inž. dr. Oman, ki ima poleg stanovanja tudi svojo pisarno, je slučajno odpotoval v Ljubljano, kar je vlomilec moral vedeti in je njegovo odsotnost izkoristil tako, da je s ponarejenimi ključi odprl vrata in prišel v stanovanje. Tu je prebrskal vse in prišel naposled tudi v pisarno, kjer je nasilno odprl predal pisalne mize, v kateri je bila mala ročna blagajna. Ko je našel ta plen, je pustil vse ostalo in pobegnil s njim zopet neopaženo iz stanovanja in iz hiše. Vlom so stanovalci omenjene hiše opazili šele zjutraj v torek in obvestili

policijo, ki pa vsled gospodarjeve odsotnosti ni mogla ugotoviti, kaj manjka. Šele po povratku inž. dr. Omana iz Ljubljane je bilo mogoče konstatirati, da je vlomilec zadel izredno dobro, kajti v ročni blagajni, katero je odnesel, je bilo 33.000 Din gotovine. Policija je takoj uvedla najstrožjo preiskavo in zasledovanje in je že našla zanesljivo sled. Vse namreč kaže, da je okrog 12 vlovov, ki so bili konstatirani zadnje čase, izvršil eden in isti vlomilec, skoraj gotovo pa s pomagači. V interesu preiskave se podrobnosti še ne morejo objaviti. Ta vlom, kakor tudi ostali, so vzbudili v Mariboru veliko razburjenje in strahu. Vse s podvojeno skrbjo pazi na svoja stanovanja in poslovne lokale.

Hrastnik

Po Hrastniku kroži že zopet pola, s katero se pobirajo podpisi, da bi se naj zidala nova šola na posestvu gospoda Logerja. Naše mnenje je, da ne smejo igrati nobene vloge zasebni interesi in zato pozivamo pristojne oblasti, da čim prej urejijo zadevo tako, da bo v korist celokupnemu prebivalstvu hrastniške doline. Ako naj odločujejo razne pole, kje naj stoji nova šola, naj bodo izdajatelji že obstoječe pole prepričani, da lahko napiše še kdo drugi tako pismo. Ta bo obsegala vsaj tričetrtine hrastniškega prebivalstva, ki se bo izreklo odločno proti zidanju šole na Logerjevem posestvu.

Litija

Silvestrovanje. V poročilu prireditve Silvestrovanja večera v Sokolskem domu je pomotoma izostala točka »Mutasti muzikant«, ki je vsemu navzočemu občinstvu zelo ugajala. Mutastega muzikanta je igral g. Franci Lajovic.

Semenj. Na dan po Sv. treh kraljih, dne 7. januarja bo v Šmartnem pri Litiji semenj za žito.

Osebnost. Težko je zbolela g. Valči Pečnikova ter je bila prepeljana v ljubljansko bolnico. — V Kočevju premeščeni g. Hubert Zuljan, nadgozdar v Litiji, je te dni odšel na svoje službeno mesto.

Škofja Loka

Poroka. V nedeljo sta se poročila delavni sodelavec Prosvetnega društva, ravnatelj tovarne Šešira v Škofji Loki g. Alojzij Kmetič iz Trzina in gospodična Anica Čerčičeva iz spoštovane narodne obitelji v Škofji Loki. Novoporočenka je bila agilna članica Sokola kot vaditeljica ženske de-ce in kot igralka pri orkestru. Bilo srečno!

Gasilski plesni venček kot prva predpustna prireditve je končal v obče zadovoljstvo. Obe dvorani Sokolskega doma sta bili polni prijateljev gasilskega gibanja. Godba je neutrudljivo ubirala plesne komade vseh vrst. Upamo, da je materijalni uspeh lep. Čisti dobiček gre v bolniški sklad škofjelškega Gasilskega društva.

Tržič

Sokolov občni zbor. V četrtek, dne 8. t. m. se bo vršil ob 8. uri zvečer v kavarni br. Lončarja I. redni občni zbor Sokolskega društva v Tržiču. Pravico glasovanja imajo samo oni člani, ki so poravnali že vse obveznosti pri društvu. Udeležba naj bo polnoštevilna.

Prva letošnja veselica. Agilno Gasilsko društvo priredi v soboto 10. t. m. v predilniški dvorani svojo vsakoletno predpustno veselico s peštrnim sporedom. Svira godba Sloga iz Ljubljane.

Vreme se nam je zopet spremenilo. Po deževni nedelji je zopet zapadel sneg, ki nam je ceste spremenil v blatna jezera, po gorah pa ga je nasulo prav na visoko, v veliko veselje smučarjem.

Zagorje

Tudi pri nas je vzelo prebivalstvo z zadovoljstvom ukrep uprave »Jugoslovane« na znanje, da hoče ista poceniti svoj list s tem, da bo stala s 1. januarja tudi nedeljska številka, ki obsega 16 strani, samo en dinar.

Kakor v prejšnjem, tako bo tudi v tekočem letu vsebina lista pestra in zanimiva ter bo nudila dovolj razvedrila in duševne hrane preprostim in inteligentom.

Ali ne prežene ravno čitanje zanimivega dnevnika ono zimsko nedeljsko dolgočasje na deželi, ki tira mnoge moške v gostilne, da si tamkaj »ubijajo« nedeljski popoldan in jih stane samo ena nedelja več kakor celomesečna naročnina koristnega dnevnika »Jugoslovane«?

Razen tega prinaša nedeljski list »Jugoslovane« tudi zanimive članke in nasvete o gospodinjstvu, o ženski modi in sploh o splošnem razgledu po ženskem svetu ter ga s te strani tudi našim gospodinjam najtopleje priporočamo.

Proračun zagorske občine je interesantom še nekaj dni v občinski pisarni na vpogled.

Planinsko veselico so obiskali v ponedeljek zvečer poleg domačinov tudi številni gostje iz Zaslavja, Ljubljane in Celja; manjkala tudi nista nikdar utrjena planinca gg. dr. Podboj in Tomažin iz Litije. V lepo okrašen dvorani in ob prijetnih zvokih Jazz-banda so se počutili gotovo gostje med nami domače in upamo, da ni nikomur žal, da nas je obiskal. — Mnogo smeha je vzbujalo umetno smučkanje, k ga je otvoril poznani zagorski debeluh g. Ranzinger s svojimi bornimi 160 kg — ali še nekaj več; pred publiko je pa pokazal svojo prožnost. SPD Pododbor Zagorje zasluži, da se mu izreče na tem mestu za njegovo požrtvovalno delo priznanje; ne ustrajši se dela, ne sitnosti, samo da pripravi gostom za nekaj uric prijetno bivališče in da se uresniči želja — dograditev planinske kočice na sv. Gori. — Vsem pa, ki so se pri nas dobro zabavali, kličemo: na svidenje čez 14 dni na enaki veselici v Trbovljah.

Kočevje

Prevoz ujetega cerkvenega tatu v Novo mesto. V nedeljskem »Jugoslovane« smo obširno poročali o smoli cerkvenega tatu, ki ga je vjel v cerkvi na Silvestrovo, potem ko je padel z vrvi, po kateri se je spuščal iz podstrešja v cerkev. V nedeljo pa so lopova z večernim vlakom odpeljali v Novo mesto. Pri padcu se je težko poškodoval, tako da so ga morali na nosilih prinesiti na kolodvor. Bil je že zelo slab; v soboto je bil pri njem zdravnik; pa tudi obhajali so ga že.

Radio

Ljubljana, četrtek, 8. januarja: 12.15 Plošča (slovenske pesmi, šlagerji iz zvočnih filmov). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Otroška ura, radio-tetka. 18.00 Plošče. 18.30 Drago Ulaga: Gimnastične vaje. 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbo-hrvaščina. 19.30 J. Rupnik: Poklicna posvetovalnica — organizacija in poslovanje. 20.00 Pero Horn: Duševna vzgoja otroka. 20.30 Prenos iz Hamburga: Simfonični koncert. 22.00 Poročila in časovna napoved. 22.15 Lahka glasba. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, petek, 9. januarja: 12.15 Plošče (solo instrument — zbori iz oper). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio orkester. 18.30 Dr. Reya: Vremensko-vešje. 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francosščina. 19.30 Gospodinja ura (gospodinja šola v Šiški). 20.00 Prenos iz Beograda: Jugoslovanski večer. 22.30 Časovna napoved in poročila. Plošče. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, četrtek, 8. januarja: 12.20 Kuhinja. 12.30 Sneg. 12.35 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Pravljice. 18.00 Plošče. 18.30 Novice. 20.10 Poročila. 20.20 Uvod k prenosu 20.30 Internac. koncert v Hamburgu (Joh. Brahmsov večer). 22.30 Novice, sneg in vreme. 22.45 Plošče.

Zagreb, petek, 9. januarja: 9.00 Prenos svetovne službe božje ob priliki rojstnega dne Nj. Vel. kraljice Marije. 11.30 Jugoslovanska glasba. 12.30 Kuhinja. 17.00 Glasba. 20.15 Poročila. 20.30 Jugoslov. večer. 23.00 Novice, sneg in vreme.

Beograd, četrtek, 8. januarja: 11.25 Plošče. 12.30 Radio orkester. 13.30 Novice. 15.30 Otroška ura. 16.00 Plošče. 17.00 Operetne arije. 17.30 Harmonika. 18.00 Glasba. 20.00 Komedija. 20.30 Berlin. 22.00 Novice. 22.20 Radio orkester.

Beograd, petek, 9. januarja: 9.00 Prenos iz Saborne cerkve. 10.00 Plošče. 12.30 Opoldanski koncert. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Kuhinja. 17.30 Romunske pesmi. 18.00 Narodne s kitaro. 20.00 Radio septet. 20.30 Zagreb. 22.30 Novice. 22.50 Plošče.

Kolporterje

(prodajalce časopisa) pridne in vestne sprejme v službo naša uprava

Gospodarske vesti

× Sestredenski zimski tečaj v Gornji Lendavi. Na podlagi § 16. zakona o pospeševanju kmetijstva, se bo vršil v Gornji Lendavi šesttedenski zimski tečaj za občine: Gornji Slaveči, Kuzma, Dolič, Vidonci, Otovci, Kovačevci, Prosečka vas, Radovci, Kruplinski, Motovilci, Doljni Slaveči in Gornja Lendava. Tečaj se odpre 13. t. m. ob 8. uri zjutraj. Najprirednejši obiskovalci bodo nagradjeni. Ker se vršijo ti tečaji vsako leto v drugem kraju, je potrebno in koristno, da se tečaja udeležijo kar največje število odraslih tečajnikov.

× Zagrebški občinski proračun. Novi proračun zagrebške mestne občine predvideva za poslovno leto 1931. največje novega posojila v znesku 87,5 milj. dinarjev. Tako bodo skupni dolgi mestne občine narasli v teku letošnjega leta na 268.838.804 Din.

× Povišanje cen piva v Zagrebu. Zagrebški pivovarji so z novim letom povišali ceno piva za Din 40.— pri hektolitru. Tako stanejo tri desetinke litra piva v prvovrstnih restavracijah v nadrobni prodaji Din 4,50, v vseh ostalih lokalih pa Din 4.—. Čudno zveni to povišanje s strani zagrebških pivovarjev, ko so cene hmelju in ječmena tako katastrofalno padle. V Ljubljani pijemo seveda tudi znatno dražje pivo, čeravno bi znižanje cen pivovarskih surovin moralo vplivati baš v nasprotnem smislu.

× Prodaja lesa se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 21. januarja t. l. pri Direkciji šum v Vinkovcih. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

× Prodaja. Dne 21. januarja t. l. se bo vršila pri Upravi I. oddelka Zavoda za izradu vojne odeje v Sarajevu ustmena licitacija glede prodaje starih odej, starih oblek in raznih odpadkov od novega usnja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni upravi.)

× Romunska živina za Češkoslovaško. Češkoslovaško poljedelsko ministertvo je dovolilo popolnoma prost uvoz goveje živine iz Romunije.

× Znižanje cen dušika v Italiji. Zastopniki italijanske kemične industrije so na podlagi razgovorov z Mussolinijem pristali na znižanje cene dušika za 25 odstotkov.

× Zitna bitka v Italiji?! Generalni direktor carin, kom. Pasquale Troise, je ministrskemu svetu predložil sledeče zanimive statistične podatke o uvozu žitaric v Italijo. V mesecu decembru 1929 je bilo uvoženih v Italijo 415.165 metr. stotov žita, medtem ko se je v istem mesecu lanskega leta uvozilo 1.551.665 metr. stotov, povprečje je znašalo torej polnih 1.136.500 metr. stotov. V časovnem razdobju julij — december l. 1929 se je uvozilo skupno 3.361.747 metr. stotov, v istem razdobju lanskega leta pa 10.131.878 metr. stotov, torej več 6.770.131 metr. stotov žita.

Dobave

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 14. januarja t. l. ponudbe glede dobave 250 m³ eternita, 25 kg žebeljev za eternit in drugega materiala za eternit; do 21. januarja t. l. pa glede dobave 250 omotov krovne lepene.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 22. januarja t. l. ponudbe glede dobave barbarskega materiala (sadra, firnež, barve, klej itd.) ter glede dobave 1000 kg bakrene žice.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 26. januarja t. l. ponudbe glede dobave 1 univerzalnega brusilnega stroja na transmissijski pogon ter glede dobave 1 »Bendmann« strelovnice naprave.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 21. januarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave barv in firneža; dne 22. januarja t. l. glede dobave 30.000 kilogramov rebraste pločevine; dne 23. januarja t. l. glede dobave 100 m³ borovega lesa; dne 24. januarja t. l. glede dobave jelovih gred, desk in letev; dne 26. januarja t. l. pa glede dobave hrastovih podnic. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Borzna poročila

dne 7. jan. 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 7. jan. Amsterdam 22'77, Berlin 13'4475—13'4775, Bruselj 7'8927, Budimpešta 9'8727 do 9'9027, Curih 1094'40—1097'40, Dunaj 7'9412 do 7'9712, London 274'58, Newyork 56'355—56'555, Pariz 222'03, Praga 167'28—168'08, Trst 295'89 do 296'06.

Zagreb, 7. jan. Amsterdam 22'74—22'80, Dunaj 7'94125—7'97125, Berlin 13'4475—13'4775, Bruselj 7'89'56—7'93'56, Budimpešta 9'87'27—9'90'27, London 274'18—274'88, Milan 294'975—296'97, Newyork kabel 56'355—56'555, Pariz 221'03—223'03, Praga 167'28—168'08, Zürich 1094'40—1097'40.

Dunaj, 7. januarja. Amsterdam 286'12, Beograd 12'5712, Berlin 169'20, Bruselj 99'18, Budimpešta 124'20, Bukarešta 4'22, Kopenhagen 189'75, London 34'5075, Madrid 76'10, Milan 37'2125, Newyork 710'70, Pariz 27'89, Praga 21'0662, Sofija 5'15, Stockholm 190'20, Varšava 79'65, Curih 137'75.

Curih, 7. jan. Beograd 9'1270, Pariz 20'26, London 25'055, Newyork 516'125, Bruselj 72, Milan 27'015, Madrid 54'50, Amsterdam 207'80, Berlin 122'84, Dunaj 72'60, Stockholm 138'15, Oslo 137'975, Kopenhagen 137'95, Sofija 3'7325, Praga 15'295, Varšava 57'85, Budimpešta 90'225.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 7. jan. 8% Bler 82, 7% Bler 80, Tobacne srečke 50, Celjska pos. 160, Ljublj. kred. 125, Prva hrv. št. 945, Kred. zav. 170—180, Vevče 128, »Split« 350—400, »Stavna« 40, Ruše 235—255.

Zagreb, 7. jan. Drž. pap.: 7% inv. pos. 86 do 86'50, vojna škoda ar. 424—425 (424), vojna škoda kasa 424—425, vojna škoda febr. 416 do 417'50, vojna škoda marc 417—417'50 (418), 4% agr. obv. 50'50—51, 7% Bler 79—79'375 (79'75, 79'125), 8% Bler 92—92'50, 7% pos. hip. 79 do 80. — Banke: Hrvatska 50 n, Prastedična 945 do 950, Udružena 191—192, Ljublj. kred. 125 d,

Medjunarodna 67 d, Narodna 8150—8400. — Ind.: Sečerana Osijek 280—289, Trboveljska 350—355, Slavonija 200—201, Vevče 128 d.

Dunaj, 7. jan. Bankverein 16'70, Kreditni zavod 46'75, Dunav-Sava-Adria 13'70, Prioritete 88'50, Ruše 25'50, Trbovlje 42'50.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 7. januarja. 7% Bler 78'25—79'25.

Newyork, 7. jan. 8% Bler 90'50—92, 7% Bler 78—78'75, 7% pos. drž. hip. banke 77'50—77'80.

Zitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca neizpremenjena, brez prometa.

Budimpešta, 7. jan. Tendenca prijazna, promet neznamenit. — Pšenica: marc 14'77—14'80 (14'79 do 14'80), maj 15'19—15'20 (15'19—15'20). — Ri: marc 9'98—10'08 (10'08—10'10). — Koruza: maj 12'40—12'55 (12'46—12'48).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendenco neizpremenjena, brez prometa.

Sport

Prvenstvo Dravske banovine v table tenisu za leto 1931.

Na praznik Treh kraljev in v sredo se je vršil v areni Narodnega doma table tenis turnir za prvenstvo Dravske banovine za leto 1931. Prireditelj je izvedel akcijski odbor za Dravsko banovino. Bilo je to prvo prvenstvo te vrste v naši banovini sploh in ni čuda, da je vladalo veliko zanimanje. Dvorana je bila oba dneva polno zasedena. Prvenstvo v table tenisu je doseglo popoln uspeh in je poteklo brez vsakega najmanjšega incidenta.

Turnirja so se udeležili vsi klubi v banovini, ki so verifikirani člani zaveza in to: SK Mura iz Murske Sobotice ter SK Ilirija in LSK iz Ljubljane. Levji delež zmaj in prvenstev je odnesla ekipa SK Mure, razpolaga z izbornimi igralci. Predvsem je treba omeniti brata Nemec, ki sta danes najmočnejša igralca v državi, mlajši Janez je državni prvak. Igra obeh bratov Janeza in Ludvika se skoro prav nič ne razlikuje od igre, ki smo jo videli ob priliki gostovanja madjarskih svetovnih mojstrov. Ista razanica, kolosalna tehnika, manjka pa ona sigurnost, ki jo je imel Szabados. Janez Nemec operira predvsem s bombami iz vsake lege. Njegov brat Ludvik igra bolj defenzivno, je pa izredno nevaren zaradi neprijetnih reznih žog. Poleg tega lovi tudi še tako ostre žoge. Ljubljanci so imeli sprito take konkurence izredno težko stališče, vendar moramo priznati, da so se dobro držali. Premagati ju sicer niso mogli, vendar se je nekaterim posrečilo, da so jima odvzeli kak set.

Od ljubljanskih dam smo pričakovali malo več in smo upali, da ostane damsko prvenstvo v Ljubljani. Nežni spol iz Murske Sobotice pa je prijetno (za nas sicer neprijetno) iznenadil. Prva-kinja gđ. Kardoševa je sprva igrala precej bojazljivo, boljše pa se je od igre do igre in je prvenstvo sigurno zaslužila. Premagala je vse svoje protivnice. Ugajala je tudi igra obeh ostalih igralok SK Mure ge. Brodarjeve-Jonas in gđ. Cimpermanove. Slednja nam je prav dobro znana kot reprezentančna hazenka vratarica — poleg tega je tudi ljubljanska srajca, ako smem rabiti pri damah ta izraz.

Od domačih igralcev je pokazala Ilirija očividni napredek, manjka ji le turnirske rutine in igre z močnimi nasprotniki.

Ko pišemo te vrstice, je turnir še v teku. 16. ure so se odigrale naslednje konkurence: prvenstvo moštev, damsko prvenstvo poedink in damski double. Pri moštvi moramo pripomniti, da je Mura nastopila mesto s 3 igralci samo z dvema ter je doseženo prvenstvo radi tega tem večji uspeh.

Prvenstvo Dravske banovine za leto 1931 so dosegli:

V moštvi: SK Mura s 3 točkami in zmagami nad Ilirijo I. in II. ter LSK s po 5 : 3. Drugo mesto Ilirija II. z 2 točkami in zmagami nad Ilirijo I. in LSK s po 5 : 0, 3. mesto Ilirija I. z 1 točko in zmago nad LSK s 5 : 0.

Damski single: 1. gđ. Kardoš (Mura) 5 točk, 2. gđ. Worm (Ilirija), 3 (razlika setov 12 : 6), 3. ga. Brodar (Mura) 3 (10 : 6), 4. Gerzinič (Ilirija) 3 (10 : 11), 5. Cimperman (Mura) 1, 6. Tratnik (Ilirija).

Damski double: 1. Wom-Gerzinič (Ilirija), 2. Brodar-Cimperman (Mura). Tekmovala sta samo dva para. Ilirijanci sta zmagali s 23 : 21, 21 : 17, 20 : 22 in 21 : 14.

O turnirju spregovorimo več, ko bo končan.

Tečaj za alpinsko tehniko v smučanju na Peci.

Mariborski smučarski klub priredi od 25. do 31. t. m. na Peci pri Uletovi koči (1640) tečaj za alpinsko tehniko v smučanju pod vodstvom gg. inž. R. Koudelka in V. Forstneriča, katera sta absolvirala Bilgerjev alpski tečaj za smuše učitelje. Namen tega tečaja je izvežbati smučarje v alpski vožnji, v smuški telovadbi in v orijentaciji v alpskem terenu. Prijavljajo se lahko izvežbani, kakor tudi manj izvežbani smučarji. Vsak udeleženec naj ima popolno turistično opremo, specijalko Pece in po možnosti Bezar-kompas. Za hrano in prenočišče je dovoljno preskrbljeno, vendar je število udeležencev omejeno ter se priporoča vsakemu, naj se čimprej prijavi, najkasneje do 20. t. m. na naslov Fr. Vetrlih, trg. Stojec, Maribor, Jurčičeva ulica 8. Prijavnina za člane je Din 10, za nečlane Din 40. Dnevna oskrba s prenočitvino in kurjavo za vsakega udeleženca Din 40.—.

SK Ilirija — smuška sekcija. Sestanek sekcije se vrši danes 8. t. m. ob 20. uri v klubski sobi kavarne Europa. Polnoštevilna udeležba nujno potrebna radi nedeljske klubove tekme na 18 km v Planici. — Smuk!

Klubska smučarska tekma na Pohorju.

Mariborski smučarski klub priredi dne 11. januarja 1931 svojo klubsko tekmo na Pohorju s startom in ciljem Ruška koča.

Tekmuje se v treh kategorijah in sicer: senjori, junjori in dame v konkurenci ter senjori in junjori izven konkurence.

Dolžina proge je: za senjore km 18, za junjore km 8 in za dame km 5.

Tekme se lahko udeležijo člani Mariborskega smučarskega kluba v konkurenci, člani ostalih klubov JZSS pa izven konkurence. Vsak tekmovalac mora biti verifikiran pri JZSS.

Starta se ob 9. uri pri Ruški koči.

Prijavnina za tekmovalca je Din 10. Prijave se sprejemajo pri klubovem tajniku v trgovini Stojec, Jurčičeva ulica 8, Maribor, do 10. januarja. Poznejše prijave proti dvojni prijavnini do ene ure pred startom.

Vodstvo tekme sestoji iz sledečih gg.:

Predsednik: ing. Saša Mis, tehnični vodja: ing. Rudi Koudelka, starter: Kocbek, časomerilec na startu: Zitterschlager, časomerilec na cilju: Pirnat, sodnik na cilju: Dekleva, zapisnikarja: gđ. Pivko in Franko, zdravnik: dr. Furlan.

Prvoplasirani tekmovalci vseh treh kategorij v konkurenci prejmejo darila, drugo plasirani klubske plakete, tretje plasirani diplome. Izven konkurence prejmejo prvoplasirani klubske plakete. Zmagovalec v kategoriji senjorjev v konkurenci postane klubski prvak za leto 1931. Darila so razstavljeni v trgovini Bulič, Gosposka ul.

Objava doseženih uspehov in razdelitev nagrad se vrši v Mariboru, hotel »Pri Zamorcu«.

Premog, drva, koks prodaja

»Ilirija« d. z. o. z.

Dunajska 46, tel. 2820

Miklošičeva 6, tel. 2595

»JAVOR«

lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal

za pohištvo

tudi v Ljubljani, v novi palači - Vzemljeno za varovalnico 397

Oglašujte v

Jugoslovanu!

Sportne

sanke

dvosedežne, jake, lepe in trpežne po 140 Din. Predprodajalec dobijo popust.

M. Fajlar, kolarstvo

Ljubljana - Trnovska ulica 23. Telefon 10-34

Železnato vino

lekarnarja

dr. G. PICCOLI-ja

v Ljubljani, krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. 324

Razpis

Pokojninski zavod za nameštence v Ljubljani razpisuje oddajo

mizarskih del

za palače ob Dunajski cesti in Gajevi ulici v Ljubljani.

Načrti, proračun, splošni in podrobni gradbeni pogoji se dobijo pri podpisnem uradu od 10. t. m. dalje, med uradnimi urami za Din 50.—.

Pravilno sestavljene ponudbe je vložiti v zapečatenem ovoju do dne 19. januarja 1931., do pol 12. ure dopoldne, pri Pokojninskem zavodu, Gledališka ulica 8, v Ljubljani.

Pokojninski zavod za nameštence v Ljubljani

Zahvala

Ob pretežki izgubi naše nepozabne, nadvse dobre in skrbne ženke, mamice, stare mamice, tetke, svakinje in tašče, gospe

Ivanke Juvanc

roj. Rebolj

se najtopleje zahvalujemo prečastiti duhovščini in vsem, ki so ji v zadnjih urah stali ob strani, dalje vsem darovalcem lepega cvetja in vsem, ki so jo počastili s poslednjim obiskom in s spremstvom na njeni zadnji poti.

Svečani requiem se bo daroval v četrtek, dne 15. t. m. ob 7. uri zjutraj v cerkvi Marijinega Oznanenja.

V Ljubljani, dne 8. januarja 1931.

Žaluoja rodbina Juvanc in ostalo sorodstvo

Zahvala.

Globoko pretreseni povodom prerane smrti nam nad vse dragega našega soproga, očeta, gospoda

Ivana Tokana

smo prejeli toliko izrazov sožalja, da nam ni mogoče zahvaliti se vsakomur posebej. Zato izrekamo s tem našo najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so ga za časa njegove težke bolezni obiskovali ter tolažili in mu tako lajšali trpljenje, vsem, ki so ga poslednjič obiskali ob mrtvaškem odru, vsem darovalcem prekrasnega rdečega cvetja in vsem, ki so ga s svojo prisotnostjo v tolikem številu spremlili k večnemu počitku.

Prav posebej izrekamo našo najtoplejšo zahvalo Delavski zbornici za njeno naklonjenost in uradništvo iste, vsem delavskim strokovnim, kulturnim organizacijam in ustanovam, delavski godbi »Zarja«, pevskemu zboru »Cankar« ter žalnim govornikom, ki so počastili delo in ideje pokojnika, za katere je delal in živel vse svoje življenje. Hvala!

V Ljubljani, dne 6. januarja 1931.

Žaluoja rodbina Tokanova.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

I. No. 11288 23—3—2

Razpis.

Na temelju § 18. »Uredbe o službenem razmerju zdravnikov združenih zdravstvenih občin v Dravski banovini« (Službeni list z dne 20. XII. 1930 št. 44) se razpisujejo mesta zdravnikov v združenih zdravstvenih občinah in sicer:

Srez Brežice:

1. v združ. zdravstveni občini Bizeljsko s sedežem na Bizeljskem,
2. v združ. zdravstveni občini Brežice s sedežem v Brežicah,
3. v združ. zdravstveni občini Planina s sedežem v Planini,
4. v združ. zdravstveni občini Rajhenburg s sedežem v Rajhenburgu,
5. v združ. zdravstveni občini Sevnica s sedežem v Sevnici.

V srezu Celje:

6. v združ. zdravstveni občini Polzela s sedežem na Polzeli,
7. v združ. zdravstveni občini St. Jurij ob juž. železn. s sedežem v St. Jurju ob j. ž.
8. v združ. zdravstveni občini Sv. Pavel pri Preboldu s sedežem v Sv. Pavlu pri Preboldu,
9. v združ. zdravstveni občini Teharje s sedežem v Teharjih,
10. v združ. zdravstveni občini Vojnik s sedežem v Vojniku,
11. v združ. zdravstveni občini Vransko s sedežem na Vranskem,
12. v združ. zdravstveni občini Zalec s sedežem v Zalcu.

V srezu Čabar:

13. v združ. zdravstveni občini Čabar s sedežem v Čabru

V srezu Dolnja Lendava:

14. v združ. zdravstveni občini Beltinci s sedežem v Beltincih,
15. v združ. zdravstveni občini Dobrovnik s sedežem v Dobrovniku,
16. v združ. zdravstveni občini Dolnja Lendava s sedežem v Dol. Lendavi.

V srezu Gornji Grad:

17. v združ. zdravstveni občini Gornji Grad s sedežem v Gor. Gradu,
18. v združ. zdravstveni občini Ljubno s sedežem v Ljubnem,
19. v združ. zdravstveni občini Mozirje s sedežem v Mozirju.

V srezu Kamnik:

20. v združ. zdravstveni občini Domžale s sedežem v Domžalah,
21. v združ. zdravstveni občini Kamnik s sedežem v Kamniku,
22. v združ. zdravstveni občini Brdo s sedežem v Lukovici.

V srezu Kočevje:

23. v združ. zdravstveni občini Fara pri Kostelu s sedežem v Fari pri Kostelu,
24. v združ. zdravstveni občini Kočevje s sedežem v Kočevju,
25. v združ. zdravstveni občini Ribnica s sedežem v Ribnici,

26. v združ. zdravstveni občini Sodražica s sedežem v Sodražici,
27. v združ. zdravstveni občini Velike Lašče s sedežem v Vel. Laščah.

V srezu Konjice:

28. v združ. zdravstveni občini Konjice s sedežem v Konjicah,
29. v združ. zdravstveni občini Loče s sedežem v Ločah,
30. v združ. zdravstveni občini Oplotnica s sedežem v Oplotnici,
31. v združ. zdravstveni občini Vitanje s sedežem v Vitanju.

V srezu Kranj:

32. v združ. zdravstveni občini Cerklje s sedežem v Cerkljah,
33. v združ. zdravstveni občini Kranj s sedežem v Kranju,
34. v združ. zdravstveni občini Predvor s sedežem v Predvoru,
35. v združ. zdravstveni občini Škofja Loka s sedežem v Škofji Loki,
36. v združ. zdravstveni občini Trata nad Šk. Loko s sedežem v Škofji Loki,
37. v združ. zdravstveni občini Tržič s sedežem v Tržiču,
38. v združ. zdravstveni občini Železniki s sedežem v Železnikih.

V srezu Krško:

39. v združ. zdravstveni občini Kostanjevica s sedežem v Kostanjevici,
40. v združ. zdravstveni občini Krško s sedežem v Krškem,
41. v združ. zdravstveni občini Mokronog s sedežem v Mokronogu,
42. v združ. zdravstveni občini Radeče s sedežem v Radečah,
43. v združ. zdravstveni občini Raka s sedežem v Raki.

V srezu Laško:

44. v združ. zdravstveni občini Laško s sedežem v Laškem.

V srezu Litija:

45. v združ. zdravstveni občini Litija s sedežem v Litiji,
46. v združ. zdravstveni občini Višnjan s sedežem v Višnji gori,
47. v združ. zdravstveni občini Zagorje s sedežem v Zagorju.

V srezu Logatec:

48. v združ. zdravstveni občini Cerknica s sedežem v Cerknici,
49. v združ. zdravstveni občini Logatec s sedežem v Logatcu,
50. v združ. zdravstveni občini Lož s sedežem v Ložu,

V srezu Ljubljana - okolica:

51. v združ. zdravstveni občini Dobrova s sedežem v Dobrovi,
52. v združ. zdravstveni občini Dobrunje s sedežem v Vevčah,
53. v združ. zdravstveni občini Zdr. Barjanske občine s sedežem na Igu,
54. v združ. zdravstveni občini Grosuplje s sedežem v Grosupljah,
55. v združ. zdravstveni občini St. Vid nad Ljubljano s sedežem v St. Vidu,
56. v združ. zdravstveni občini Vrhnika s sedežem na Vrhniki.

V srezu Ljutomer:

57. v združ. zdravstveni občini Apače s sedežem v Apačah,

58. v združ. zdravstveni občini Križevci s sedežem v Križevcih,
59. v združ. zdravstveni občini Ljutomer s sedežem v Ljutomeru,
60. v združ. zdravstveni občini Radenci s sedežem v Radencih,
61. v združ. zdravstveni občini Sv. Jurij ob Ščavnici s sedežem v Sv. Juriju ob Ščavnici.

V srezu Maribor - desni breg:

62. v združ. zdravstveni občini Maribor - okol. d. br. s sedežem v Mariboru,
63. v združ. zdravstveni občini Poljčane s sedežem v Poljčanah,
64. v združ. zdravstveni občini Pragersko s sedežem v Pragerskem,
65. v združ. zdravstveni občini Ruše s sedežem v Rušah,
66. v združ. zdravstveni občini Slov. Bistrica s sedežem v Slov. Bistrici,
67. v združ. zdravstveni občini Sv. Lovrenc na Pohorju s sedežem v Sv. Lovrencu,
68. v združ. zdravstveni občini Fram s sedežem v Framu.

V srezu Maribor - levi breg:

69. v združ. zdravstveni občini Maribor - okolica, levi breg s sedežem v Mariboru,
70. v združ. zdravstveni občini Sv. Jurij ob Pesnici s sedežem pri Sv. Juriju,
71. v združ. zdravstveni občini Sv. Lenart v Slov. goricah s sedežem v Sv. Lenartu,
72. v združ. zdravstveni občini Sv. Trojica v Slov. goricah s sedežem pri Sv. Trojici,
73. v združ. zdravstveni občini St. Ilj v Slov. goricah s sedežem v St. Ilju,
74. v združ. zdravstveni občini Velka s sedežem pri Mariji Snežni.

V srezu Murska Sobota:

75. v združ. zdravstveni občini Cankova s sedežem v Cankovi,
76. v združ. zdravstveni občini Gornja Lendava s sedežem v Gor. Lendavi,
77. v združ. zdravstveni občini Križevci s sedežem v Križevcih,
78. v združ. zdravstveni občini Murska Sobota s sedežem v Murski Soboti.

V srezu Novo mesto:

79. v združ. zdravstveni občini Novo mesto-okolica s sedežem v Novem mestu,
80. v združ. zdravstveni občini Toplice s sedežem v Toplicah,
81. v združ. zdravstveni občini Žužemberk s sedežem v Žužemberku.

V srezu Prevalje:

82. v združ. zdravstveni občini Črna s sedežem v Črni,
83. v združ. zdravstveni občini Dravograd s sedežem v Dravogradu,
84. v združ. zdravstveni občini Marenberg s sedežem v Marenbergu,
85. v združ. zdravstveni občini Guštanj s sedežem v Guštanju,
86. v združ. zdravstveni občini Ribnica na Pohorju s sedežem v Ribnici,
87. v združ. zdravstveni občini Vuzenica s sedežem v Vuzenici.

V srezu Ptuj:

88. v združ. zdravstveni občini Breg pri Ptuj s sedežem Breg pri Ptuj,
89. v združ. zdravstveni občini Muretincl s sedežem v Muretinclah,
90. v združ. zdravstveni občini Ormož vzhodni del s sedežem v Ormožu,
91. v združ. zdravstveni občini Ormož zah. del s sedežem v Ormožu,
92. v združ. zdravstveni občini Ptuj - okolica s sedežem v Ptuj,
93. v združ. zdravstveni občini Ptujška gora s sedežem na Ptujski gori,

94. v združ. zdrav. občini Središče s sedežem v Središču,
95. v združ. zdravstveni občini Sv. Urban s sedežem pri Sv. Urbanu.

V srezu Radovljica:

96. v združ. zdravstveni občini Bled s sedežem na Bledu,
97. v združ. zdravstveni občini Boh. Bistrica s sedežem v Boh. Bistrici,
98. v združ. zdravstveni občini Kranjska gora s sedežem v Kranjski gori,
99. v združ. zdravstveni občini Radovljica s sedežem v Radovljici.

V srezu Slovenjgradec:

100. v združ. zdravstveni občini Mislinje s sedežem v Mislinjah,
101. v združ. zdravstveni občini Slovenjgradec s sedežem v Slovenjgradcu,
102. v združ. zdravstveni občini Šoštanj s sedežem v Šoštanju,
103. v združ. zdravstveni občini Velenje s sedežem v Velenju.

V srezu Šmarje pri Jelšah:

- ... v združ. zdravstveni občini Kozje s sedežem v Kozjem,
 105. v združ. zdravstveni občini Podčetrtek s sedežem v Podčetrtku,
 106. v združ. zdrav. občini Rogaška Slatina s sedežem v Rogaški Slatini,
 107. v združ. zdravstveni občini Rogatec s sedežem v Rogatcu,
 108. v združ. zdravstveni občini Sv. Peter pod Sv. Gorami s sedežem v Sv. Petru,
 - ... v združ. zdravstveni občini ... pr. Jelšah s sedežem v Šmarju pri Jelšah.
- Prosilci naj vložijo svoje po določilih čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih in § 18. uredbe o službenem razmerju zdravnikov združenih zdravstvenih občin — opremljene prošnje najkasneje

do 1. februarja 1931.

pri kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani, dne 31. decembra 1930.

Razne objave

Razid društva.

Društvo za vzdrževanje in zgradbo Sokolskega doma »Telovadnemu društvu Sokol«, Moste pri Ljubljani, se je po sklepu občnega zbora v letu 1923. prostovoljno razšlo.

Moste, dne 31. decembra 1930.

Anton Elsner, s. r., tajnik.

Bojan Novak, s. r., poslovedeči podpreds.

*

Poziv upnikom.

»Rokavica«, družba z o. z. v Ljubljani, je prešla v likvidacijo. Vsi upniki se pozivajo, da prijavijo svoje terjatve, oziroma da se zglase v teku treh mesecev od dneva tega razglašja pri likvidatorju: Rudolfu Guliču, Ljubljana, Cigaletova 1/pr. (Telefon 3362).

Likvidator.

*

Objava.

Izgubil sem orožni list, izdan od okrajnega glavarstva Maribor, desni breg, pod št. orož. lista 125 na ime Škrabl Ignac, in ga proglašam za neveljavnega.

Škrabl, Ignac, s. r., Maribor.

Ouida:

Kneginja Zurova

Roman.

11.

Med zalivom Villafranca in Eza se je dvigal na pri-sojnem mestu bel, v gorskem slogu zidan gradič z vrto-
vi, v katerih so cvetele vrtnice in zorele oranže v najmrzlejših mesecih leta. Po teh razkošnih vrtovih se je izprehajala s počasnim, utrujenim korakom mlada, lepa, toda bleda gospa. Olivkasto zeleno krilo ji je se-galo do tal. V njenih lasnih zavojih je tičala zlata pušči-ca, težki nizi biserov so ji viseli okrog vratu. Vse ženske so ji zavdale bogastvo. Bila je Vera Herbert — zdaj kneginja Vera Zurova. Loris je hodil poleg nje, usmer-jajoč svoj korak po njenem, sicer pa ni bilo nikogar, ki bi ji mogel brati s prepadenega obraza bolest in stud.
»Samo teden!« je pomislila. Samo teden je preteklo, od-
kar se ji je bila naredila omotica v ruski kapeli. Bilo ji je jedva šestnajst let, toda njena mladost je šla za vedno. Sleherni dan si je ponavljala: »Kako mi je mogla to napraviti? Kako mi je mogla to napraviti?« In ma-
terin greh se ji je zdel najhujši zločin na tem svetu.

Cutila je, da je izgubljena brez rešitve. Kar se je zgodilo, se ni dalo več predrugačiti. Ni je bilo stvari na svetu, ki bi ji mogla vrniti veselje do življenja in samospoštovanje. »Bog sam me ne more rešiti,« je po-mislila z bridkim občutkom. Počasi je hodila gori in doli po terasah in se vpraševala, koliko časa utegne po-

vsem tem še živeti. Sovražila je obdajajoči jo blesk, da-
rovi, ki jih je prejemale na kupe, so jo žalili, častitke ljudi so se ji zdele posmehovanje. Smatrala se je za žensko, ki se je prodala.

In minil je šele teden dni!

Ko je tako razmišljala, je zaslišala na marmornatih stopnicah za seboj težek korak. Njen soprog je prihajal.
»Pokvarili si boste polt, pojdite rajši v senco,« je rekel in namršil obrvi, zakaj zapazil je, kako se je zdrnila, ko jo je ogovoril.

Ni rekla besede, ampak stopila takoj s solca v senco visokega grma, za katerim je stal sredi dišečega cvetja brezročni kip vatikanskega Kupida.

»Bledi ste. Ta obleka je pretežka. Kako vam ugaja tu?«

»Meni?« Presenečenje in obup je izražal njen glas.
»Da,« je rekel. »Poznam ženske, ki bi dale svoje izveličanje, da bi tu živele. Vi pa, kakor da ste v ječi. Ali bo vedno tako z vami?«

»Kraj je lep,« je rekla tiho. »Saj se nisem pritožila?«

»Vi se nikoli ne pritožujete. In baš to je, kar me draži. Tako ste mutasti kakor onile marmornati kip. Včasih se me v vaši bližini poloti strah, strah, da bi se vas ne lotil dejanski —«

Molčala je, toda mislila si je: »Tisočkrat rajši bi pre-našala vaše sirovosti kakor vaša božanja!«

Uganil je njene misli. »Ljubim vas,« je rekel s pri-tajenim, toda razburjenim glasom. »Vi to veste. Napravil sem vse, da vam to dokažem!«

»Rili ste velikodušni, gospod.«

»Gospod! Vedno gospod. To je že smešno. Vaš so-prog sem, lahko bi našli ljubeznivejšo besedo zame. Kaj pa je na poti vaši sreči? Imate vendar vse, kar si mo-rete želeči, in če imate kakšno še tako izredno željo,

vam jo izpolnim, ker vas ljubim — vas, otroka iz kamna. Sklonil se je k njenim ustnam. Zdrnila se je, toda ni se premaknila. Utrgal je vrtnico ter jo dvignil za trenutek do njene biserne ogrlice in njenega nežnega vratu, nato pa jo je z jezo kretnjo vrgel od sebe v morje.

»Vrtnice se vam ne podajajo. Vi ste kip. Ta kraj je dolgočasen. Odpotujemo v Rusijo.«

»Kakor želite —«

»Kakor želim! Ali bom vse življenje samo to od vas slišal? Kakšno veselje naj ima človek, če ne zadene ni-koli na ugovarjanje? Recite mi, da sovražite led in sneg in jaz vam prišežem, da sta led in sneg v primeri s temi bolehnimi palmami in grobimi cvetkami paradiž. Ali vam je poslal ogrlico z metuljem in plamenom?«

»Ne vem.«

»Tudi ne sumite, kdo vam jo je poslal?«

Molčila je.

»Kaj naj to pomeni?«

»Mislim, da ima ta pomen, da kdor visoko leti, utegne nizko pasti.«

»Ali mislite, da ste padli ali pa se dvignili?« je vprašal šaljivo.

»Padla sem!«

Srdito se je zasmeljal. Njegova užaljena nečimernost se je uprla.

»Ah, kaj še,« je izustil. »Žaliti me hočete, lepa Vera.«

Hladno in mirno ga je pogledala. »Čemu me vprašujete?« je rekla. »Nisem vas mislila žaliti. Žalitev je bila kvečjemu proti meni naperjena.

Nekaj časa je molče hodil gori in doli, trgal rože s stebel in jih metal v morje. Nenadoma je začel govo-
riti o drugem.

Kako je v Kanadi in Zedinjenih državah

Na božič se je vrnil iz Amerike v Ženevo podpravnatelj mednarodnega urada dela g. H. B. Butler. O svojih vtisih in študijah v Kanadi in v Zedinjenih državah je izdal kratko poročilo, iz katerega posnemamo sledeče zanimive podatke o današnjem položaju na delovnem trgu v Kanadi in v Zedinjenih državah.

V Kanadi brezposelnost ni posebno velika, ker je Kanada manj industrijska kakor so Zedinjene države. Največ brezposelnih je med onimi delavci, ki so se z ozemlja Zedinjenih držav vrnili v Kanado. Vsega skupaj jih je mogoče 1 milijon.

Število brezposelnih v Zedinjenih državah pa samo približno cenijo, ker ni uradne statistike o tem. Cenijo jih na 3 do 6 milijonov, splošno pa smatrajo zadnje število za točneje. Poleg teh pa je tam še precej milijonov moških in žensk, ki so samo delno zaposleni v raznih industrijah.

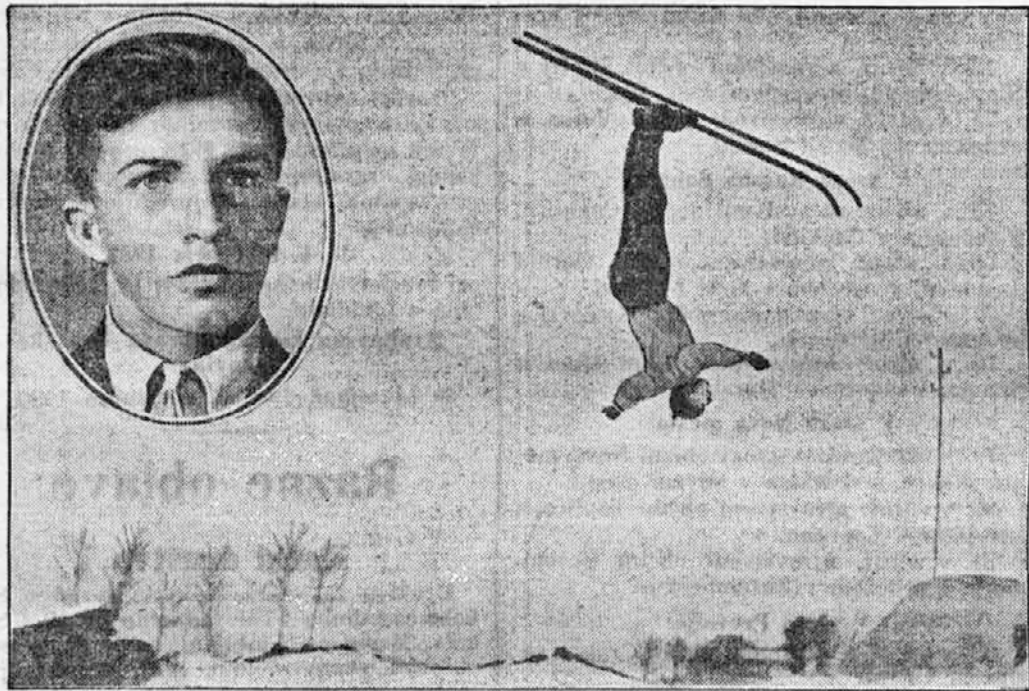
Posebno visoko je število brezposelnih nameščencev (»white collar«) t. j. bančnih uradnikov, trgovskih pomočnikov in sploh ljudi z mesečno plačo. Med njimi se nahajajo ljudje, ki so zavzemali še pred krizo visoka in odlična mesta, danes pa so popolnoma brez sredstev. Vidi se pa povsod tudi, kako malo ljudje kupujejo — vse trgovine so skoro od jutra do večera prazne.

Ljudje kupujejo le to, kar morajo. Delavci, ki imajo še dela, hranijo vsak cent, ker ne vedo, kaj jih še čaka.

Veliki trgovci in industrijci pa kljub temu ne mislijo na znižanje delavskih mezd, ampak se še vedno drže načela visokih mezd, kajti samo dober zaslužek omogoča ljudem nakup blaga. Res so tu in tam mezde nekoliko znižali, ampak taki slučajji so redki. Delavski tedenski zaslužek pa je kljub temu majhen, ker so številni delovnih ur povsod skrajšali. Na drugi strani je pa tudi res, da cene blaga vedno bolj padajo, kar ljudi vabi na nakup blaga.

Precej žalosten je tudi položaj malih kmetov (farmerjev) v Zedinjenih državah in v Kanadi. Mnogo farmerjev nima zaradi slabe letine nič drugega kakor le še nekaj svojega žita za hrano, tako da so jim morale razne pomožne akcije priskočiti na pomoč. Za male farmerje pa je neugodno tudi to, da ne morejo tekmovati z velikimi podjetji, kjer delajo les stroji. Pozna pa se tudi konkurenca ruskega žita.

Razmere v Evropi opazujejo Amerikanci prav pazljivo. Splošno so prepričani, da bi se dalo Evropi zelo pomagati z ameriški krediti, toda dokler bo trajalo sedanja politična negotovost v Evropi, ne dajo denarja na razpolago.

Akrobatika na smučeh
Smučar Pavel Dampke (v ovalu) je prvi izvršil »salto« na smučeh.

»Večne« vžigalice

Nobena reč ni tako neizprosna in neusmiljena kakor je napredek — vedno prihaja nekaj novega v svet.

Tako je tudi z vžigalicami. Komaj 50 let je minilo, da se je iz navadne vžigalice razvila takozvana »švedska« vžigalica, o kateri smo mislili, da je že višek popolnosti, pa se je že

Izumitelj »večnih« vžigalic dr. Ferdinand Ringer

oglasil neki dunajski kemik — dr. Ferdinand Ringer —, ko je iznašel novo vrsto vžigalic in ki jih imenuje »večne« vžigalice.

Dr. Ringer je po rodu Dunajčan in na Dunaju se je tudi šolal. Kasneje je bil asistent na tehniški visoki šoli v Curihi, potem pa je delal v Parizu, po vojni pa v Nemčiji v raznih laboratorijah.

»Večna« vžigalica mu je prišla na misel na neki konferenci. Prižgati si je hotel cigareto, pa mu je vžigalica trikrat ugasnila.

»Večno« vžigalico je hotel spočetka izdelati iz iste snovi, iz katere je narejena glavica švedske vžigalice. Težava pa je bila v tem, da je ta masa gorela kar naprej, čim se je užgala. Po dolgih poskusih pa se mu je posrečilo najti snov, ki jo je švedski masi primešal, ki je mogla, da se je dala »večna« vžigalica tudi ugasniti. Primešana snov razvije namreč mnogo dušika, vsled česar »večna« vžigalica ugasne sama, če pade na tla. Mešanica, ki jo je izumil dr. Ringer, ima pa še to prednost, da je nezlo-

ljiva, ni pa nič težja kakor so švedske vžigalice.

»Večna« vžigalica se prižiga tako kakor švedska na posebno pripravljeni plošvi. Ena vžigalica se da okoli 600 krat prižgati. Za navadno porabo jih bodo izdelovali v obliki »lipenštiftove«, za kuhinjo pa v nekaj večji obliki; ne bo pa nič dražja kakor so švedske vžigalice, ampak bržkone bodo še cenejše.

Poštena ciganka

Jako redek pojav med cigani je baje poštenje in cigani so že od nekdaj razvpiti, da so zelo premeteni sleparji in tatovi. Tam nekje pri Varaždinu pa živi baje ciganka, ki je častna izjema v tem oziru. Kmetica Lenka Kralj iz Ključa je gnala, kakor pripovedujejo, nedavno svojo kravo na sejem v Varaždin, kjer jo je prodala za 1720 dinarjev. Ko pa je prišla domov, je opazila, da je ob ves denar, ni pa vedela, ali je denar izgubila ali pa so ga ji okradli. V svoji zadregi se je obrnila na omenjeno ciganko za pomoč. Ciganka ji je položila svoje roke na glavo, potem pa ji je rekla: ti nisi šla s sejma naravnost domov; le spomni se, kje si šla nekoliko s ceste proč. Kmetica je

Rešitev na morju

Grški parnik »Theodoros Bulgaris« je prišel med vožnjo v biskajskem zalivu v veliko nevarnost. Parnik se je začel že potapljati, ko je v zadnjem hipu na njegove brezžične znake za pomoč privozil do njega parnik »Viceroy of India« in rešil posadko. — Na sliki vidimo potapljačev se parnik, poleg njega pa rešilni čoln z grškimi pomorščaki.

nekaj časa premišljevala, potem pa se je spomnila, da je res šla nekje s ceste na stran, da si popravi svojo obleko. Šla je tja nazaj in res je našla tam svojo listnico z denarjem.

Zanimivo je, da omenjena ciganka ne berači in da tudi za svoje nasvete in prerokovanja ne jemlje nobenega denarja, ampak se pošteno preživlja kot vezilja in z drugim resnim ženskim delom.

Kazni za ponarejevalce surovega masla

Neki znameniti pariški zdravnik je v pariških listih ostro nastopil proti ponarejalcem surovega masla, kakor ga rabijo zlasti v gostilnah in restavracijah in to ne samo v kakšnih predmestnih beznicah, ampak tudi v najfinjših lokalih. Pri tej priliki je pozval vlado, naj zopet uveljavi ukaz iz časov kralja Ludvika XI, ki je odredil, da se mora vsakogar, kdor prodaja ponarejeno surovo maslo, postaviti v najhujši vročini na sonce na sramotni oder, na glavo pa naj se mu položi velik kos njegove ponarejene mešanice; na sramotnem odru naj stoji tako dolgo, da se bo mešanica na njegovi glavi stopila. Takrat pa ponarejanje surovega masla še ni bilo tako posebno nevarno, ker so mu pridevali kvečjemu repo, danes pa kvarijo surovo maslo z raznimi kemičnimi produkti, ki jih človek niti ne razloč z jezikom. Pariški zdravnik zahteva, naj se s ponarejalci surovega masla danes ravno tako postopa kakor za časa kralja Ludvika XI.

Sestra angleškega kralja A. Viktorija
Sestra angleškega kralja A. Viktorija je umrla te dni v starosti 64 let.

Sleparski »ženini«

V znanem dunajskem dnevniku »Neues Wiener Journal« pripoveduje dr. Robert Schreier o sleparsi »ženinih« to-le:

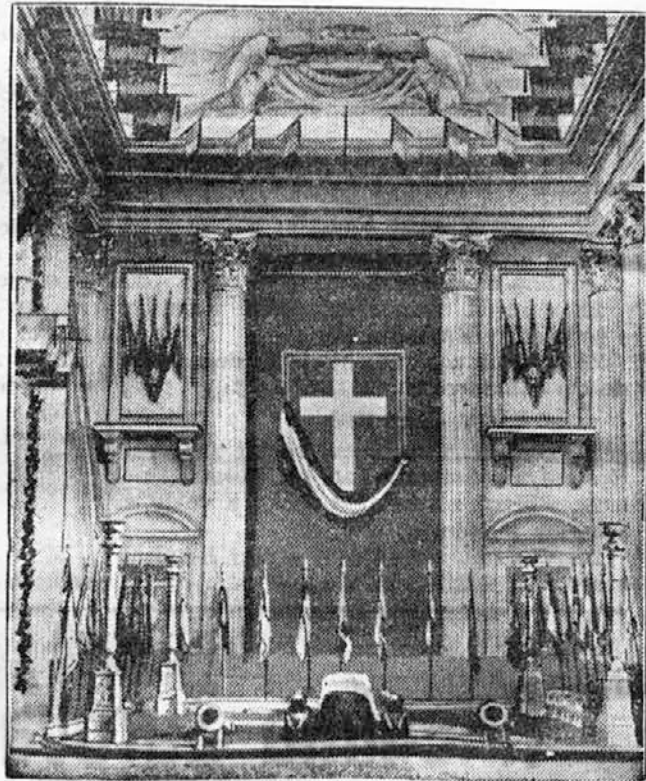
»Kriminalisti opazujejo v najnovejšem času, da se zelo množe zločini, katerih žrtve so ženske. Ne gre pa tu toliko za zločine nad ženskim telesom, ampak sleparji računajo predvsem na ženske prihranke in vedno več je slučajev, da se morajo zagovarjati pred sodišči moški, ki so z brezobzirno brezvestnostjo pripravili lahkoverne ženske ne samo ob njihovo čast, ampak tudi ob vse njihovo premoženje.

Sleparski »ženini« delajo po dveh metodah, da dosežejo svoj cilj. Po stari in preizkušeni metodi delajo navadni sleparji. Dandanes je upanje na možitev zaradi velikega prebitka žensk nad moškimi jako majhno; še toliko manjše, ker je zaradi slabih časov in zaradi splošnega pomanjkanja denarja in zaslužka vedno manj takih moških, ki bi se lahko oženili in si ustanovili svoj dom. Moški, ki ima resen namen se oženiti in ki ima tudi potreben denar za to, so dandanes vedno bolj redki in zato stariši za možitev godnih hčera take moške silno visoko cenijo. Ravno to okolnost pa znajo sleparski »ženini« prav spretno izkoristiti, da spravijo moža in možitev željne ženske ob njihov denar. Za možkega brez vesti sicer še nikdar ni bilo posebno težko zapeljati to ali ono žensko pod obljubo zakona, toda dandanes se vedno bolj množe slučajji, da ženske na take obljube ne žrtvujejo le svoji časti, ampak tudi ves svoj denar.

Vlogo sleparsi »ženinov« igrajo navadno moški, ki jih odlikujejo kakšne vnanje in še večkrat duševne prednosti. Duhoviti moški igrajo v ženskem življenju vedno veliko vlogo. Včasih pa se sodniki naravnost čudijo, kakšnim bebecem in tepcem nasedajo tu in tam celo visoko izobražene ženske. Običajno pa postanejo žrtve sleparsi »ženinov« ženske, ki niso ravno več posebno mlade in lepe, ki pa vendar še upajo, da se bodo vsaj zaradi svojega denarja le še omožile in ki se vsled tega kar naslajajo ob sladkih mislih, da jih bo ta ali oni moški ljubil zaradi njih samih in jih peljal pred oltar iz gole, čiste in nesebične ljubezni. V takih slučajih imajo sleparji lahko delo: ženska z veseljem žrtvuje sebe in svoj denar, dokler — navadno prepozno — ne spozna, kako zelo je nasedla.

Nevarnost, da pride pred sodišče, za take »ženine« ni prevelika. Ti možakarji ženske silno dobro poznajo in vedo prav dobro da bo večina žrtve rajši molčala kakor pa tožila, ker jih je sram, da bi prišla njihova zadeva v javnost.

Druga metoda pa je modernejša. Moderni »ženini« petičinu ženskam ne obljublajo več

Kapelica v pariški vojni šoli

V tej kapelici je ležal na mrtvaškem odru maršal Joffre.

zakona, ampak jim obljublajo visoko obrestovanje njihovega denarja. Le tako nimogrede omenjajo tudi možnost zakona, pa že na tisti »nimogrede« cepne skoro vsaka ženska kakor muha v močnik. Taki sleparji radi pripovedujejo, da so nekaj posebnega iznašli, da pa nimajo kapitala, da bi svojo iznajdbo mogli izkoristiti, ali pa iščejo potom časopisnih »glasov« »kompanjonke«, ki jih čaka sijajen zaslužek; »zaradi lepšega« pa še dostavljajo, da mora biti bodoča »kompanjonka« blondinka ali pa velika in stasita itd. Take opazke, ki vzbujajo v zapuščenih in žalostnih srcih osamljenih žensk najslajša upanja, redko zgreše svoj namen. Taki manevri se ponavljajo tako dolgo, dokler gospoda »kompanjonac« ne spravijo pod varno zaščito v zapor.

Pred dunajskim sodiščem se je moral nedavno zagovarjati že precej prišten ženin, ki je osleparil kar osem še precej lepih in mladih žensk za vse, kar so imele. Izjal se je za »baronac« in šlo je. Neki 20 letni fant pa je moral v zapor, ker je preživljal vse svojo noč v nočnih zabaviščih v družbi lepih prijateljic na račun treh že dosti nad 50 let starih žensk.

Tako je na Dunaju. Kdo vé, kako je pri nas?